БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 27 (16.717). | 2 февраль 1977 йил, чоршанба | Баҳоси 2 тийин.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ ШОНЛИ БАЙРОҒИ ЯНГИДАН-ЯНГИ ЗАФАРЛАРГА ЧОРЛАЙДИ

Республикамиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорини зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар ва халқ хўжалигини ҳамда маданиятини тағин ҳам юксалтириш йўлида янгидан-янги ютуқларни қўлга киритиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдирмоқдалар.

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ БЕШИНЧИ СЪЕЗДИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети республика журналистлари бешинчи съездининг делегатларини, матбуот, телевидение ва радиоэшиттириш барча ходимларини, ишчи ва қишлоқ мухбирларини қизғин табриклайди ҳамда уларга шарафли ва масъулиятли ишларида янгидан-янги муваффақиятлар тилайди.

Ўзбекистон журналистларининг съезди совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёрланиб, КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини, ўнинчи беш йиллик топшириқларини, ўрток Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил Октябрь пленумидаги нутқида илгари сурган катта ва масъулиятли вазифаларни амалга ошириш учун зўр ғайрат ва фидокорлик билан меҳнат қилаётган шонли бир пайтда тўпланди.

КПСС XXV съездининг қарорларини маҳорат билан кенг пропаганда қилиш, фактлар ва воқеаларнинг моҳиятини чуқур билиб, экономика проблемаларини, фан-техника тараққиёти ва маданият масалаларини конкрет ва амалий тарзда ёритиш, кишиларни илғор тажриба намуналари билан илҳомлантириш, омманинг ташаббусини қўллаб-қувватлаш, коммунистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш учун актив кураш олиб бориш — совет журналистларининг юксак бурчидир.

Оташин публицистик сўз билан меҳнаткашларни коммунистик онглилик, совет ватанпарварлиги, мамлакатимиз халқларининг кардошларча дўстлиги ва пролетар интернационализми руҳида, совет халқининг шонли революцион, меҳнат ва жанговар анъаналари руҳида тарбиялаш — матбуот, телевидение ва радиоэшиттириш ходимларининг энг муҳим бурчидир. Совет кишиларида социалистик граждашлик, уюшқоқлик ва интизом, тежамкорлик, умумхалқ бойлигини кўпайтириш ҳақида ғамхўрлик қилиш, коммунистик ахлоқ нормаларини астойдил ҳурмат қилиш ва уларга риоя этиш туйғуларини доим ривожлантириш зарур.

Коммунистик партия матбуот, телевидение ва радионинг совет жамияти ҳаётидаги аҳамиятини ғоят қадрлайди, уларни коллектив пропагандист, агитатор ва омманинг ташкилотчиси, умумхалқ жамоатчилик фикрининг минбари деб ҳисоблайди. Партиянинг содиқ ёрдамчиси — журналист номи мамлакатимизда шарафли номдир. Аммо бу ном зиммага кўп масъулият ҳам юклайди. Бу номга муносиб иш қилиш, замонавий вазифалар даражасида туриш, ўзининг профессионал маҳоратини ошириш, газетхонлар, тингловчилар томошабинлар билан алоқа боғлашнинг янги формаларини қидириб топиш — ҳар бир журналистнинг матбуот, телевидение ва радиоэшиттириш соҳасида ишловчи ҳар бир ходимнинг бурчидир.

Кенг меҳнаткашлар оммаси билан маҳкам алоқа боғлаш, ишчи ва қишлоқ мухбирларига таяниш — оммавий ахборот ва пропаганда барча воситалари муваффақиятли ишлашининг гаровидир.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика журналистлари V съездининг ишига муваффақият тилайди ҳамда партия матбуоти ленинча принциплари ва анъаналарига содиқ бўлган республика журналистлари ўзларининг бутун куч-ғайратлари ва кобилиятларини бундан буён ҳам улуғ Ватанимизнинг янгидан-янги муваффақиятларга эришиши учун, коммунизм порлоқ идеалларининг тантанаси учун курашга сарф қиладилар, деб қатъий ишонч билдиради.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ.

— Трестимиз коллективи Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун кўплаб янги турар-жой бинолари қурилишини барвақт туғаллашга сўз берди, — дейди Тошкентдаги 159-трестнинг 13-қурилиш бошқармаси ғишт терувчиси М. Абдуқодиров. — «Яхшироқ ишлайлик, самарадорлик ва сифатни оширайлик!» шиори остида меҳнат қилишга, кўплаб қурилиш материаллари тежаб қолишга бел боғладик. Ҳар қачонгидан авж олиб кетган социалистик мусобақада ҳамкасбим М. Аҳмедов, бульдозерчи А. Фаизов ўртоқлар пешқадамлик қилмоқдалар...

Суратда: трестнинг илғор бунёдкорлари (чапдан) М. Абдуқодиров, М. Аҳмедов ва А. Фаизов ўртоқлар КПСС Марказий Комитетининг қарори билан танишмоқдалар.

С. Герасимов фотоси.

ПАРТИЯ ДАЪВАТ ЭТАДИ

«Ўнинчи беш йиллик халқ хўжалик плани топшириқларини «Яхшироқ ишлайлик, самарадорлик ва сифатни оширайлик!» шиори остида тўла ва ошириб бажариш учун мусабақа кенг авж олиб кетди», — дейилади «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги КПСС Марказий Комитети қарорида. Буни бизнинг корхонамиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Айниқса, яқиндагина эълон қилинган ўн тўртлар ташаббуси барча цех ва бригадаларда кенг қўллаб-қувватланганлиги қувончли бўлди. Ҳар бир ишчи астойдил ишлашга, белгиланган план ва топшириқларни ошириб адо этишга, йиллик ва беш йиллик топшириқларни барвақт бажариш учун курашиб, Октябрга муносиб меҳнат рекордлари тайёрлашга аҳд қилди.

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисидаги КПСС Марказий Комитети қароридан руҳланган фабрикамиз ҳунармандлари юбилей кунига қадар планга қўшимча 100 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мажбуриятини олдилар. Мен ўз меҳнатим билан ана шу юксак маррани эгаллашга муносиб ҳиссамни қўшаман.

Маҳмуджон БОЙМИРЗАЕВ,
Наманган пойафзал фабрикаси ишчиси.

МУҚАДДАС БУРЧИМИЗ

Шу кунларда колхозимизда кўкламги экиш мавсумига тайёргарлик ишлари кучайтириляпти. Ремонтчиларимиз 20 та ер ҳайдаш, 40 та чопиқ трактори, мавжуд сеялкаларнинг ҳаммасини сифатли ремонтдан чиқариб қўйдилар. Пахта териш машиналари, тўкилган пахтани терадиган агрегатлар ремонтини туғаллаш арафасида турибдилар.

Меҳнат шижоати тобора кўтарилаётган шундай кунларда мамлакатимиз бўйлаб хушхабар тарқалди. Матбуотда КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисидаги қарори эълон қилинди. Биз қарорни зўр қизиқиш билан ўрганмоқдамиз.

Улуғ Октябрь инқилобининг шарофати билан колхозчи-деҳқонлар чинакам бахтли ва фаровон ҳаёт эгаси бўлдилар. Она-Ватан истиқболи йўлида бундан кейин ҳам янада ғайрат билан меҳнат қилиш, пахта ва бошқа моддий бойликларни кўпайтиришни ўзимизнинг муқаддас бурчимиз деб биламиз.

Партия Марказий Комитетининг Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги муносабати билан чиқарган қарори ва унда белгиланган улкан тадбирларни чин юракдан тўла маъқуллаймиз.

Ж. РАСУЛОВ,
Н. ЮСУПОВ.
Гулистон районидаги «Октябрь» колхозининг механизаторлари.

ЮРАК АМРИ БИЛАН

КПСС Марказий Комитетининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисидаги қарорини колхозимиз пахтакорлари ғоятда баланд руҳ билан кутиб олдилар. Қарорда партия ва ҳукуматимиз раҳбарлигида эришилган улкан муваффақиятлар бирма-бир кўрсатиб ўтилган, галдаги вазифалар белгилаб берилган. Биз колхозчи-деҳқонлар совет халқининг оламшумул ғалабалари билан ҳақли равишда фахрланамиз.

Колхозимизда пахтачилик шахдам ривожлантирилмоқда. Ўтган йили ҳосилдорликни гектар бошига 45 центнердан оширдик. Менинг бригадамда гектаридан 55 центнердан зиёд «оқ олтин» хирмони кўтардик.

Ютуқларимиз катта. Биз колхозчи-деҳқонлар қарордан руҳланиб, пахта ҳосилдорлигини янада ошириш йўли билан ялпи пахта миқдорини кўпайтириш, сортини янада яхшилаш ҳақида ғамхўрлик қилмоғимиз керак, теримни комплекс механизациялаш айниқса диққат марказимизда бўлмоғи даркор.

Бригадамиз аъзолари бу йил ҳосилдорликни гектар бошига 57 центнерга кўтариш, етиштирилган ҳосилнинг ҳаммасини қўл кучи ишлатмасдан «зангори кема»ларда териб олишга аҳд қилдилар. Бу Улуғ Октябрь байрамига муносиб совғамиз бўлади.

Пахта майдонларимизни яхоблаб бўлдик. Маҳаллий ўғитлар тўплашни қизғин давом эттирмоқдамиз. Техникамиз мавсумга шайлаб қўйилганига анча бўлди. Кўкламги экиш мавсумини ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан кутиб оламиз.

Ирисгул ҚУТИМОВА,
Беруний районидаги Охунбобоев номли колхоз пахтачилик бригадаси бошлиғи, КПСС XXV съезди делегати, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати.

ПАРТИЯНИНГ ЮКСАК ИШОНЧИГА МУНОСИБ БЎЛАЙЛИК

ЎЗБЕКИСТОН ЖУРНАЛИСТЛАРИНИНГ СЪЕЗДИ

Совет кишилари матбуот, телевидение, радио ходимларини партиянинг жанговар ёрдамчилари дейишади. Шу ходимларнинг минглаб вакиллари Журналистлар союзининг аъзоси эканлиги билан фахрланади, улуғ Ленин шу союзнинг фахрий аъзосидир. Большевистик матбуотга асос солган Ильичнинг ўлмас васиятларига ҳамиша содиқ бўлиш — шу ижодий ташкилотга мансуб бўлган ҳар бир кишининг муқаддас бурчи ва бевосита вазифасидир.

Биринчи февраль куни Тошкентда Ўзбекистон журналистларининг V съезди ўз ишини бошлади. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан съезднинг фахрий президиумига сайланди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов минбарга чиқади.

Ўзбекистон журналистларининг бешинчи съезди, деди у, республикамиз ҳаётидаги муҳим ижтимоий-сиёсий воқеадир. Бу съезд юбилей йилида — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги нишонланадиган йилда, ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили бошланган бир пайтда ўтмоқда.

Мамлакатимизнинг бутун сиёсий ва меҳнат ҳаёти, партия билан халқнинг бунёдкорлик фаолияти ҳозир КПСС тарихий XXV съездининг самарали таъсири остида ривожланиб бормоқда. Шаҳар ва қишлоқ меҳнатчилари съезд қарорларини ўз ишларининг жанговар программаси деб қабул қилиб, партия, унинг Марказий Комитети теварагида тағин ҳам маҳкамроқ жипслашдилар. Бу метиндек бирлик ҳозирги замоннинг энг атоқли сиёсий ва давлат арбоби, Ленин анъаналарининг муносиб давомчиси, халқлар тинчлиги ва бахт-саодати учун букилмас курашчи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг шонли юбилейи кунлари алоҳида куч билан намоён бўлди.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам янги жамият барпо этишдек улуғ ишга муносиб ҳисса қўшмоқдалар. Улар социалистик Ватанимиз қудрати ва шон-шуҳратини мустаҳкамлаш учун фидокорона курашмоқдалар.

Ленин васиятларига амал қилиб келаётган партиямиз матбуотни ривожлантиришга доимо катта эътибор берди ва бермоқда. Партия журналистларни ўзининг ишончли ёрдамчилари деб билади. КПСС XXV съездида матбуот, телевидение ва радионинг аҳамияти, уларнинг мамлакат бутун ижтимоий ҳаётига таъсири тобора кучайиб бораётганлиги юксак баҳоланди. КПСС Марказий Комитетининг «КПСС Томск область комитетининг оммавий ахборот ва пропаганда воситаларига раҳбарлиги тўғрисида» яқинда қабул қилган қарори партия ғамхўрлигининг яна бир яққол исботи бўлиб хизмат қилади.

Бизнинг мамлакатимизда матбуот, телевидение ва радио кўпдан бери кенг омманинг қалин дўсти, маслаҳатчиси ва мураббийси, чинакам умумхалқ минбари бўлиб қолган. Ҳозир биргина бизнинг республикамизда 260 та газета, 142 та журнал ва журнал типидаги нашрлар чиқарилмоқда. Газета ва журналларнинг бир галги тиражи 10 миллион нусхадан ошади. Республикамизда ишлаб турган ўнта нашриёт тўққизинчи беш йилликда 120 миллион китоб ва брошюра чиқарди. Телевидение меҳнаткашлар турмушига жуда сингиб кетди. Ҳозир республика аҳолисининг 96 проценти телевидение кўрсатувларидан баҳраманд бўлмоқда. Республиканинг барча меҳнаткашлари тинглаб келаётган радионинг роли жуда катта.

Бугун биз шуни зўр мамнуният билан қайд этамизки, кейинги вақтларда бизнинг матбуот, телевидение, радио, информация агентликлари, китоб нашриётларимиз саноат, қишлоқ хўжалигида, фан ва маданият соҳаларида содир бўлаётган жараёнларни чуқур ўрганиб, пухта ёрита бошладилар, муҳим халқ хўжалик ва идеология проблемаларини анча малакали ишлаб чиқмоқдалар ва акс эттирмоқдалар.

Матбуот, телевидение, радио ҳар бир кишининг ижодий активлиги ва ташаббускорлиги ўсадиган, унинг коллектив ва жамият олдида ўз меҳнатининг натижалари ва сифати учун бўлган шахсий масъулият туйғуси ошадиган вазиятни, камчиликларга, қолоқ фикрларга ва қолоқ иш методларига муросасизлик вазиятини вужудга келтиришга актив кўмаклашиши лозим.

Социалистик мусобақа масалаларини кенг ёритиш матбуот, телевидение, радионинг ўнинчи беш йиллик вазифаларини муваффақиятли бажариш учун курашидаги фаолиятида муҳим йўналишдир. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисида»ги қарорида ва КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалиги масалаларига оид Мактубида социалистик мусобақанинг аҳамияти алоҳида куч билан таъкидлаб ўтилди.

Газета ва журналлар, телевидение ва радио редакциялари республикамизда Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун авж олиб кетган оммавий ватанпарварлик ҳаракатини батафсил ва жозибали тарзда кўрсатиб беришлари, беш йилликнинг икки йили топшириқларини 1977 йил 7 ноябргача бажариш мажбуриятини олган илғор ишчи ва колхозчиларнинг ташаббусини актив қўллаб-қувватлашлари лозим. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида уқтириб айтилганидек, биз саноатни бошқаришни такомиллаштириш ва план интизомини мустаҳкамлаш соҳасида кўп иш қилишимиз керак.

Мана шу ва бошқа кўпгина проблемалар редакцияларнинг планларида ўз ифодасини топиши лозим. Матбуот органларининг фаолиятини ташкил этганда, бу фаолият меҳнаткашларни беш йиллик топшириқларини, социалистик мажбуриятларни бажариш учун курашга сафарбар қилишга ёрдам берадиган бўлишини, ишлаб чиқариш резервларини аниқлаб, ишга солишга кўмаклашадиган бўлишини назарда тутиш зарур.

Ҳар бир редакция коллективи, ҳар бир журналист ўз ишида партия режаларининг, ўнинчи беш йиллик топшириқларининг бажарилишига зўр сафарбарлик ва уюшқоқликка асосланган жўшқин куч-ғайрат сарфлаш йўли билангина эришиш мумкинлигини чуқур масъулият билан тушуниб иш олиб бориши керак. Бу эса экономикамиз замиридаги резервларга айниқса ўткир кўз билан назар ташлашни ва бу резервларни беш йилликка хизмат қилдира билишни, умумхалқ социалистик мусобақаси қатнашчиларининг ташаббусини зўр бериб қўллаб-қувватлашни тақозо этади.

Матбуот, телевидение ва радиоэшиттириш ўзининг бутун куч-ғайратини КПСС XXV съезди қарорларини, ўртоқ Л. И. Брежневнинг съезддаги докладида ва КПСС Марказий Комитети 1976 йил октябрь Пленумидаги нутқида баён этилган қоидалар ва хулосаларни бажаришни ташкил этишга қаратишлари зарур. Самарадорликни ошириш ва маҳсулот сифатини яхшилаш, омманинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлигини кучайтириш, ленинча иш услубининг изчиллик билан қарор топтиришда партия ташкилотларига амалий ёрдам бериш масалаларини чуқур ёритиш ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилиш керак.

Матбуот, телевидение ва радио партия сафларини, унинг омма билан алоқасини мустаҳкамлашга, партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини оширишга актив ёрдам беришлари керак.

Ҳозирги шароитда тарбиявий иш масалалари, коммунистик қурилиш программасини амалга оширишни идеология воситалари билан таъминлаш вазифалари бениҳоя муҳим аҳамият касб

(Давоми учинчи бетда).

Суратда: Ўзбекистон журналистлари съездининг мажлислар залида.

(ЎзТАГ фотохроникаси).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

Кеча хабар қилинганидек, Араб Социалистик уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлиги Бош секретарининг ўринбосари, Ироқ Республикаси революцион кўмондонлиги кенгаши раисининг ўринбосари Саддам Ҳусайн КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан дўстона расмий визит билан Москвага келган эди.

Шу куни Кремлда С. Ҳусайн билан А. Н. Косигин, Б. Н. Пономарев, СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг Раиси С. А. Скачков, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, СССР Қуролли Кучлари Бош штабининг бошлиғи, Совет Иттифоқи Маршали Н. В. Огарковлардан иборат Совет Иттифоқи партия-ҳукумат делегацияси ўртасида музокаралар бошланди.

Дўстона амалий вазиятда ўтган музокаралар давомида иккала мамлакат ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш масалалари кўриб чиқилди. Иккала томонни қизиқтирувчи актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди. Яқин Шарқдаги вазиятга алоқадор масалаларга ҳамда шу райондаги аҳволни атрофлича бартараф этиш йўлларини қидириш проблемаларига алоҳида эътибор берилди.

Миллий мустақилликни мустаҳкамлаш учун, Яқин Шарқда тинчлик ва социал тараққиёт учун курашда муҳим омил бўлиб қолган Совет — Ироқ муносабатлари Совет Иттифоқи билан Ироқ Республикаси ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартноманинг мустаҳкам негизида муваффақиятли ривожланаётганлигидан иккала томон мамнуният изҳор этди.

Музокаралар давом эттирилади. (ТАСС).

КРЕМЛДА СУҲБАТ

1 февраль куни Кремлда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин билан Араб Социалистик уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлиги Бош секретарининг ўринбосари, Ироқ Республикаси революцион қўмондонлик кенгаши раисининг ўринбосари Саддам Ҳусайн ўртасида суҳбат бўлиб ўтди.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Ироқ Республикаси ўртасида сиёсий, иқтисодий ва бошқа соҳалардаги ҳамкорликни янада ривожлантириш масалалари кўриб чиқилди. Ҳар икки томонни қизиқтирувчи халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олиш чоғида халқлар тинчлиги, озодлиги ва мустақиллиги учун курашда иккала мамлакат бирдамлигининг аҳамияти таъкидлаб ўтилди. Иккала томон Совет Иттифоқи билан араблар шарқи халқларининг ҳар томонлама ҳамкорлигини мустаҳкамлашда ҳал этувчи омиллардан бири бўлиб қолган Совет — араб дўстлиги алоқаларини бундан буён ҳам мустаҳкамлашга аҳд қилганлигини айтди.

КОММУНИСТИК ПАРТИЯ ВА СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ШОНЛИ ФАРЗАНДИ

Сиёсий адабиёт нашриёти шундай сарлавҳа остида КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг 70 йиллигига бағишланган материаллар китобини нашр этди.

Китоб КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советининг ўртоқ Л. И. Брежневга йўллаган табрикномаси билан бошланади. Тўпламда КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг 70 йиллиги муносабати билан Кремлда ўтказилган қабул маросими ҳақидаги, Кремлда ўртоқ Л. И. Брежневга Ленин ордени ҳамда Совет Иттифоқи Қаҳрамонининг иккинчи «Олтин юлдуз» медали, шунингдек СССРнинг Давлат герби зарҳал билан тасвирланган фахрий қиличнинг тантанали топширилиши ҳақидаги, социалистик мамлакатларнинг мукофотлари, Финляндия Республикасининг мукофоти топширилиши тўғрисидаги материаллар босиб чиқарилган.

СССРдаги партия органлари ҳамда жамоат ташкилотлари ўртоқ Л. И. Брежневга йўллаган табрик ва қутловлар, бошқа мамлакатлардан олинган табрик ва қутловлар китобга киритилган.

Китоб кўп нусхада нашр этилди. (ТАСС).

БУЮК ЗАФАРЛАР МАДҲИЯСИ

Қизил Байроқ орденли Қора денгиз флотининг «Флаг Родини» газетаси «Ўзбекистон келажакка қадам ташламоқда» сарлавҳали бир саҳифа материал босиб чиқарди.

Газета Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланган ўзининг янги рубрикасини Ўзбекистон тўғрисидаги ҳикоя билан очди. Янги рубрика очишдан кўзда тутилган мақсад совет ҳокимияти йилларида мамлакатимиз халқларининг ҳаётида рўй берган ажойиб ўзгаришлар тўғрисида, Октябрь туфайли вужудга келган халқлар ленинча дўстлигининг ҳаётбахш кучи тўғрисида газетхонларга ҳикоя қилиб беришдир.

Ўзбекистон Информация агентлиги журналистлари томонидан тайёрланган газетанинг бир саҳифасидаги материаллар ҳарбий денгизчиларга кўпгина воқеалар тўғрисида ҳикоя қилади. Газета дастлаб Коммунистик партия раҳбарлигида, барча қардош республикаларнинг актив ёрдами билан Ўзбекистон меҳнаткашлари экономика ва маданиятни ривожлантиришда улкан қадам қўйганликлари, бир маҳаллар қолоқ ўлкада қудратли саноат, йирик ва юксак даражада механизациялаштирилган қишлоқ хўжалиги барпо этганликлари тўғрисида сўз юритади.

Газета Ўзбекистоннинг бугунги саноати билан ўқувчиларни таништирар экан, уларнинг кўз ўнгида Тошкент трактор заводи цехларининг эшикларини очиб беради, уларни энергетиканинг янги, улкан иншооти — КПСС XXV съезди қарорларига биноан барпо этилаётган янги Ангрен ГРЭСи билан таништиради.

Саҳифадаги материаллар партия XXV съезди республика олдида очиб берган кенг истиқболлар тўғрисида, Ўзбекистон меҳнаткашлари съезд томонидан белгилаб берилган бунёдкорлик ишларининг улуғвор программасини муваффақиятли амалга ошириш учун астойдил азму қарор берганликлари тўғрисида ҳикоя қилади. Газета Ўзбекистонда пахтачилик ғоят равнақ топаётганлиги тўғрисида, республика меҳнаткашлари ноқулай об-ҳаво шароитларига қарамасдан, беш йилликнинг биринчи йилида мамлакатга 5 миллион 338 минг тонна «оқ олтин» топширганликлари ҳақида ёзади. «Саҳий қўриқ ер» ва «Т. Охунованинг рекордлари» сарлавҳали материалларда ана шу ғалабага қандай қилиб эришилганлиги, колхоз ва совхоз далаларидаги қаҳрамонларнинг жасоратлари тўғрисида ҳикоя қилинади.

Ана шу материалларнинг ёнида серқуёш Ўзбекистоннинг фани ва маданияти гуллаб-яшнаётганлиги тўғрисидаги, қўриқ ерларда қад кўтарган янги шаҳарлар ва қишлоқлар ҳақидаги лавҳалар босилган. Фотосуратларда эса замонавий кварталлари совет халқлари дўстлиги ва ўзаро ёрдамининг тимсоли бўлиб қолган янги Тошкент тасвирланган.

Кўпдан-кўп фотосуратлар ва диаграммалар Ўзбекистоннинг бугунги ва эртанги куни тўғрисидаги, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ажойиб самаралари ҳақидаги ҳикояни янада тўлдиради. Бу фотосуратлар ва диаграммаларнинг ҳар бирида республика меҳнат аҳлининг ғолибона қадами ёрқин намойиш этилган.

Халқ контроли Саҳифаси

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Жамиятимизнинг бойлиги нақадар кўпаймасин, қаттиқ иқтисод қилиш ва тежамкорлик халқ хўжалигини ривожлантиришнинг, халқимиз фаровонлигини оширишнинг энг муҳим шарти бўлиб қолаверади. Ҳар бир сўмни, ҳар бир меҳнат соатини, маҳсулотнинг ҳар бир тоннасини аниқ ҳисоблаш ва ундан самарали фойдаланиш, хўжасизлик ва тартибсизликни мутлақо тугатиш—бизнинг юксак партиявий бурчимиздир.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

Тошкентдаги «Малика» бирлашмасининг трикотаж фирмаси халқ назоратчилари тежамкорлик ва иқтисод қилиш учун оммавий юриш бошладилар. Улар ҳар бир цех ва участкада материал ва хом ашёларни тежаб-тергаб сарфлаш, фақат аъло сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш, самарадорликни ошириш юзасидан белгиланган тадбирларнинг қандай амалга оширилаётганлигини назорат қилиб бормоқдалар. Ўтказилаётган текшириш ва рейдлар план-топшириқларнинг муваффақиятли бажарилишида муҳим роль ўйнамоқда. Яқинда ўтказилган оммавий текшириш тежамкорликка бағишланди.

Суратда: (чапдан) халқ назоратчилари Н. Стрелкова, С. Мавлонова, М. Баҳромова тикув цехида ўтказилган рейд пайтида.

И. Глауберзон фотоси.

ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТЛАРИДА

РЕМОНТ КЕЧИКЯПТИ

Катта бир устахонада уч-тўрт кишигина ишлаяпти. Уларнинг баъзилари тушликдан сўнг кетиб қолишади. Ҳар куни ана шундай аҳвол. Ремонт кутиб турган трактор ва сеялкалар эса сон-саноқсиз. Ремонтчилар етарли ажратилмагани сабабли Собир Раҳимов номли ва Охунбобоев номли совхозларда чопиқ, ҳайдов тракторлари, сеялка ва бороналарнинг учдан бир қисми ҳалигача ремонтдан чиққани йўқ. «Уч қаҳрамон» совхозида қишлоқ хўжалик машиналари кузги дала ишларидан сўнг пахтазорлардан йиғиштириб келтирилмаган. Ҳар бир хўжаликда график бўйича ҳар куни 20—25 киши ремонт ишларида қатнашиши лозим. Аммо назоратнинг йўқлиги, зарур иш шароити яратиб берилмагани сабабли уларнинг кўпчилиги устахоналарга келмаяпти. Жиззах область Октябрь район халқ контроли комитети техника ремонтининг боришини текшириб, ана шундай камчиликларни аниқлади.

БЕКОР ЎТГАН СОАТЛАР

Бекобод шаҳридаги 108-кўчма механизациялашган колоннанинг қурилиш объектлари бир-биридан анча узоқда жойлашган. Шунга қарамай колонна раҳбарлари бу ерларда камдан-кам бўладилар. Ишнинг бориши, қурувчиларнинг меҳнат интизоми уларнинг эътиборидан четда қоляпти. Назоратнинг бўшлиги сабабли деярли барча участка ва бригадаларда меҳнат интизоми бузилмоқда. Шаҳар халқ контроли комитети текшириш ўтказганида Г. Ким бошлиқ бригаданинг 11 аъзоси ҳар куни ишга бир-бир ярим соат кечикиб бораётгани, В. Ли бошлиқ бригада аъзолари эса иш кунининг кўп қисмини бекор ўтказаётгани аниқланди. Колоннада ўтган бир йил ичида 1017 киши-куни йўқотилган. Бу эса ўз навбатида план ва топшириқларнинг бажарилишига салбий таъсир кўрсатмоқда. Халқ контроли комитети текшириш якунларини муҳокама қилиб, колонна бошлиғи А. Кимни қаттиқ огоҳлантирди.

ЮТУҒИДАН НУҚСОНИ КЎП

«Каршистрой» бошқармасининг «Дренажстрой» трести коллективи янги ўзлаштирилаётган майдонларда ирригация ва мелиорация ишларини бажаради. Трест коллективининг иш сифати кейинчалик бу ерда бажариладиган деҳқончилик ишларининг унумдорлигини таъминлайди. Бироқ, область халқ контроли комитети ўтказган текширишда трестга қарашли бир қатор қурилиш ташкилотлари ишида пала-партишлик рўй бераётгани маълум бўлди. Масалан, янги ўзлаштирилган ерларга ётқизилган 162 та асбоцемент қувурлар, қудуқлар, гидроизоляциялар белгиланган лойиҳа талабларига жавоб бермайди. Қурилиш ишлари таннархи белгиланганидан 1073 минг сўм ошиб кетган.

«Дренажстрой» трести бўйича план-топшириқлари мунтазам бажарилмаётир. Ўтган икки йил ичида трест планда белгиланганидан 3022 минг сўмлик капитал маблағни кам ўзлаштирган. 4511 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишлари бажарилмай қолган. Трест 59 та сув чиқариш қудуғини фойдаланишга топширгани йўқ. Область халқ контроли комитети ўтказган текширишда ана шундай камчиликлар аниқланди. Комитет трестнинг қурилиш ташкилотлари бошлиқлари Тодеев, Отаёров, Эгамбердиев ўртоқларга виговор эълон қилди.

ТАЖРИБА, ТАШАББУС, ИЗЛАНИШ

ҲАМИША ОЛДИНГИ САФДА

Ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили яхши бошланди. Ўтган йилни яхши якунлаган меҳнат коллективлари эришилган ютуқларни янада мустаҳкамлаш ва кўпайтиришни мақсад қилиб, самарадорлик ва сифат шиори остида меҳнат қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил октябрь Пленумида ўртоқ Л. И. Брежнев шундай деган эди: «Умуман беш йилликни бажариш учун дуруст замин, яхши гарантия яратиб қўйиш учун 1977 йилда биз янада юқори марраға кўтарилишимиз, план режаларидан ўзиб кетиш учун ҳамма ишни қилишимиз керак. Ўз-ўзидан равшанки бу ишни самарадорлик ва сифатга зарар етказмасдан, балки, аввало, самарадорлик ва сифатни ошириш асосида қилиш керак». Бу вазифалар халқнинг иш устидаги доимий кўз-қулоғи бўлган назоратчилар зиммасига ҳам юксак масъулият юклайди.

Бугун биз қуйида бир группа партия ходимлари, коммунистлар, халқ назоратчиларига сўз берамиз. Улар ўз коллективларига ишлаб чиқариш планлари ва социалистик мажбуриятни бажариш, ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш борасида қандай амалий ёрдам бераётганлиги тўғрисида ҳикоя қиладилар, халқ контроли органлари ишини янада яхшилаш юзасидан фикр ва мулоҳазалар билдирадилар.

ИЗЧИЛ РАҲБАРЛИК САМАРАСИ

Э. РАҲМОНОВ,
Урганч шаҳар партия комитетининг биринчи секретари.

Шаҳримизда янги йил яхши бошланди. Энг муҳими ишлаб чиқаришда, сифат кўрсаткичларида ўзгариш ясалди. Дастлабки иш ҳафталари якуни меҳнат унумдорлиги ошиб, ортиқча харажатлар камайиб бораётганлигини кўрсатмоқда. Самарадорлик ва сифатни ошириш учун курашда коммунистлар, халқ назоратчилари олдинда бормоқдалар. Қуйидан вужудга келаётган энг яхши ташаббусларнинг бошловчилари ҳам ана шулар бўлмоқда. Бу ташаббуслар ўз вақтида партия ташкилотлари ва халқ контроли группалари томонидан қўллаб-қувватланаётгани сабабли унинг издошлари сафи кун сайин кенгайиб бормоқда. В. И. Ленин номли тикувчилик фабрикаси, ёғ заводи цехларида вужудга келган «Самарадорлик ва сифат беш йиллигига — ишчи кафолати», «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» деган ташаббуслар шу тариқа урганчлик барча ишчи ва қурувчиларнинг умумий мулкига айланди.

Шаҳар партия комитети халқ контроли органлари фаолиятига изчил раҳбарлик қилиб, улар олиб бораётган ишнинг таъсирчанлиги ва самарадорлигини оширишга асосий эътиборни қаратмоқда. КПСС Марказий Комитетининг «Латвия ССР халқ контроли органларига партиявий раҳбарлик» тўғрисидаги қарорига жавобан барча бошланғич партия ташкилотлари группа ва постларга раҳбарликни кучайтириб улар фаолиятини хўжаликнинг энг муҳим соҳаларига йўналтирмоқдалар. Ҳар бир халқ контроли группаси ва пости халқ назорати иши билан қизиқадиган коммунистлар, ишлаб чиқариш илғорлари, тажрибали мутахассислар билан мустаҳкамланди. Группа раислари ва пост бошлиқлари айни пайтда бошланғич ва цех партия ташкилотлари секретарларининг ўринбосарлари, партбюро аъзолари бўлгани сабабли назорат ишига партиявий раҳбарликни янада яхшилаш имконияти туғилди. Булардан ташқари группа ва постларнинг иш планлари бюро мажлиси ва партия йиғилишларида тасдиқланаётгани, текшириш ва рейдларнинг якунлари лозим бўлганида партбюро мажлисида муҳокама қилинаётгани ва тегишли чора-тадбирлар кўрилаётгани ҳам группанинг обрўсини ошириб, таъсирчанлиги ва самарадорлигини кучайтирмоқда.

Бу иш айниқса экскаватор-ремонт ва ёғ заводларида, В. И. Ленин номли тикувчилик фабрикасида намунали ташкил этилган. Бу корхоналарда партия ташкилотлари фақат группа ва постларнинггина эмас, балки ҳар бир назоратчининг ҳам иш фаолиятидан кўз-қулоқ бўлиб туради. Назоратчи ўзи яхши ишлабгина қолмай бошқаларни ҳам шунга даъват этади. Ана шу сабабли халқ назоратчиси айни пайтда мусобақа илғори ва ёшларнинг мураббийси ҳамдир. Бу корхоналарда ўтган йил барча соҳалар бўйича яхши якунланди, янги йилнинг дастлабки ойи план-топшириқлари ҳам муваффақиятли бажарилмоқда.

Яқинда шаҳар партия комитетида сут-мой ва шина-ремонт заводлари бошланғич партия ташкилотларининг коммунистлар ва халқ назоратчилари активлигини ошириш юзасидан олиб бораётган иши муҳокама қилинди. Шуни айтиш кераки, бу корхоналар илгари қолоқ эди. Биз партия ташкилоти ва халқ контроли группаси фаолиятини кучайтирдик. Бюро аъзолари бу ерда бўлиб уларга зарур амалий ёрдам кўрсатдилар. Ишлаб чиқариш участкалари коммунистлар билан мустаҳкамланди. Ҳар бир иш жараёни халқ назоратчилари диққат-эътиборида бўлди. Муҳокама пайтида шаҳарком бюроси ҳар иккала корхонада ижобий ўзгаришлар бўлганлигини таъкидлади. Биз бу тажрибадан шаҳардаги қурилиш ташкилотлари фаолиятида рўй бераётган камчиликларни тугатишда ҳам фойдаланамиз.

ҲАМ КУЗАТИБ, ҲАМ ТУЗАТИБ

Г. ШУЛГА,
«СССР 50 йиллиги» номли Сирдарё ГРЭСи халқ контроли группаси раиси

Группамиз составида 15 халқ назоратчиси бор. Улар асосан меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ҳар бир ишда самарадорлик ва сифатни таъминлаш, тежамкорлик ва иқтисод қилиш режимига қатъий амал қилиш, социалистик мулкни кўз қорачиғидек асраш билан шуғулланадилар. Биз ана шу вазифалардан келиб чиққан ҳолда ҳар бир назоратчига аниқ, доимий топшириқлар берганмиз. Булардан ташқари 25 ишчи ва 7 мутахассисдан иборат активларимиз ҳам борки, ўтказилаётган текшириш ва рейдларда уларнинг доимий салмоқли ёрдамини сезиб турибмиз.

КПСС Марказий Комитетининг 1976 йил октябрь Пленуми қарорларида мамлакатимиз энергетика ресурсларини кўпайтириш вазифаси ҳам олға сурилган. Яқинда ГРЭСнинг бешинчи энергоблоки ишга туширилгани ва станциянинг қуввати 1,5 миллион киловаттга етказилгани Пленум қарорларига яхши жавобимиз бўлди.

ГРЭСнинг навбатдаги қурилиши тез суръатлар билан давом этмоқда. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги арафасида мўлжалдаги битта ўрнига иккита 300 минг киловатт қувватли блок ишга туширилади. Халқ назоратчилари қурилиш суръати ва сифатини мунтазам назорат қилиб бориб ишда рўй бераётган камчиликларни тезкорлик билан бартараф этмоқдалар. Масалан, яқинда ўтказилган текшириш пайтида «Узбекгидроэнергострой» трестига қарашли механизациялашган ишлар бошқармаси қурилиш сифати ва планларнинг бажарилишини барбод бераётгани аниқланди. Бошқарма бошлиғи Хвон бажарилмаган ишларни ҳам маълумотга киргизган. Бу эса кейинги ойларда штурмчиликни келтириб чиқарди, сифат бузилди. Халқ контроли группаси рўй берган камчилик дарҳол тугатилишига эришди.

Халқ контроли группаси ишлаб чиқаришнинг бошқа соҳаларини ҳам ўз назорати остига олган. Ҳафтанинг жума кунларида қилинган ишларга якун ясалади, ҳар бир пост раҳбари ва назоратчининг ҳисоботи эшитилади. Келгуси ҳафтада бажариладиган ишлар режаси белгилаб олинади. Бундай изчиллик назоратнинг самарадорлиги ва таъсирчанлигини оширмоқда.

ИЖОДИЙ ИЗЛАНИШ ВАЗИЯТИ

И. ТЎРАХЎЖАЕВ,
Косонсой районидаги «Коммуна» колхози бошланғич партия ташкилотининг секретари

КПСС Марказий Комитетининг Мактубида «Дала ва фермаларда юксак уюшқоқликни, аниқ иш маромини таъминлаш, колхоз ва совхоз ишлаб чиқаришида ҳеч қандай узилишга, бекор туришга, «бўш» кун бўлишига йўл қўймаслик учун ҳамма чораларни кўриш» зарурлиги алоҳида таъкидланган. Бу вазифаларнинг муваффақиятли бажарилишида халқ назоратчиларининг ҳам роли катта. Колхозимиз назоратчилари партия Марказий Комитетининг қишлоқ меҳнатчиларига қарата қилган бу даъватига жавобан ўз фаолиятини янада кучайтирмоқдалар. Хўжалигимиздаги барча ишлаб чиқариш участкаларида кундалик иш группа ва постлар назоратига олинган. Меҳнат интизомини бузувчиларга, коллектив мулкига кўз олайтирувчиларга, халқ мулкини беўрин нес-нобуд қилувчиларга қарши қаттиқ кураш олиб боријапти.

Бошланғич партия ташкилоти группа эътиборини вазифаларнинг изчиллик билан бажарилишини мунтазам назорат қилиб боришга йўналтирмоқда. Масалан, ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили учун перспектив план ишлаб чиқиш пайтида бошланғич ташкилот халқ контроли группасига чорва қишлови, техника ремонти ва ундан фойдаланиш ,экинлар парваришининг ҳар бир жараёнини айниқса чуқур текшириб боришни топширди. Группа янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ бу ишга астойдил киришди. Чорвачилик фермасида, устахоналарда, ўғит тўплаш билан банд бўлган мавсумий бригадаларда оператив постлар ташкил қилинди. Назоратчилар ремонт ишлари суръатини ошириш ва айниқса трактор ва сеялкаларнинг сифатли ремонт қилинишини мунтазам кузатиб бормоқдалар.

Биз текшириш ва рейдлар якунини фақат халқ контроли группаси мажлисларидагина эмас, бошланғич партия ташкилотида ҳам муҳокама қилиб, камчиликларни тезкорлик билан тугатиш юзасидан зарур тадбирлар белгилаяпмиз. Масалан, яқинда чорвачилик фермасида ўтказилган текшириш натижаси партком мажлисида кўриб чиқилди. Назоратчилар чорва қишловини яхшилаш, чорвачилик маҳсулотлари, айниқса сут етиштиришни кўпайтириш юзасидан фойдали таклифлар киритишди. Партком мажлисида сигирлар парваришини яхшилаш, умуман қишловни намунали ўтказиш юзасидан зарур тадбирлар белгиланди. Чорвачилик фермаси коммунистлар ва тажрибали ходимлар билан мустаҳкамланди. Ҳозир 136 бош сигирдан соғиб олинаётган сутнинг бир ярим баравар кўпайгани, унинг ёғлилик даражаси 3,7 процентдан 4,1 процентга кўтарилгани ана шу тадбирлар натижасидир.

Яқинда партком мажлисида группа раиси А. Раҳмоновнинг ҳисоботини эшитиб, группанинг ўтган йилги фаолиятини маъқулладик. Халқ назоратчиларининг ибратли иш олиб бораётгани сабабли ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида 13,5 минг сўмлик уруғлик, электр энергияси, эҳтиёт қисмлар ва ёнилғи тежаб қолинган. Партия ташкилотининг халқ контроли группасига изчил раҳбарлиги ва группа фаолиятини яхшилаш юзасидан доимий ижодий изланиши яхши самаралар бермоқда.

СИФАТ МАСЪУЛИЯТИ

С. ЖАМОЛОВА,
Самарқанд кўн заводи халқ назоратчиси, КПСС XXV съезди делегати

Яқинда халқ контроли группаси корхона бўйича маҳсулот сифатини текширишдан ўтказди. Унда халқ назоратчилари қаторида мутахассислар, инженер-техник ходимлар ҳам иштирок этдилар. Фақат ишлаб чиқаришнинг бориши эмас, маҳсулот таъминоти, ишлаб чиқаришни ташкил этиш соҳалари ҳам назоратчиларнинг диққат-эътиборида бўлди. Улар ўтказган чуқур текшириш натижаси аввал группа, сўнгра партком мажлисида муҳокама қилинди. Халқ назоратчилари маҳсулот сифатини яхшилаш юзасидан ўзларининг конкрет таклиф ва мулоҳазаларини муҳокамага киритдилар. Ана шундай таклифлардан бири оғир қўл меҳнатини механизациялаш, ишчилар ,айниқса ёш ишчилар билан ишлашни яхши йўлга қўйиш, уларнинг малакасини мунтазам ошира бориш, мураббийлик ҳаракатига эътиборни кучайтириш ҳақида бўлди. Бу таклифлар партком мажлиси қарорининг мағзини ташкил этди.

Кўн заводи ишида юқори сифатни таъминлаш пойафзалчилик саноатида самарадорлик ва иш сифатини ошириш билан узвий боғланган. Илгари республикамиздаги кўпгина пойафзал фабрикаларидан маҳсулотимиз сифатсизлиги ҳақида турли рекламациялар, шикоятлар олинарди. Кўн заводида маҳсулот сифатини яхшилаш ҳақидаги масала бир неча марта республика Енгил саноат министрлиги коллегиясида, Самарқанд шаҳар партия комитети бюроси мажлисларида муҳокама қилинди. Завод коммунистлари ва халқ назоратчилари бу танқидлардан тегишли хулоса чиқариб, ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш билан бирга иш сифатида кескин ўзгариш ясашни асосий вазифа қилиб қўйдилар. Партия комитети бу ишни қатъий назорат қилиб боришни халқ контроли группасига топширди. Ҳар бир цехда, ҳар бир участка ва сменада доимий халқ контроли постлари ташкил қилинди. Коммунистлар, тажрибали ишчи ва мутахассисл о халқ назоратчиси қилиб сайландилар. Группа раиси партком секретари ўринбосарлигига, пост раҳбарлари эса цех партия ташкилоти бюроси аъзолигига сайландилар. Группа фаолиятига изчил партиявий раҳбарлик таъминланди.

Ишлаб чиқаришнинг ҳар бир соҳаси, ҳар бир жараёни назоратчиларнинг доимий диққат-эътиборига олинди. Ҳозир уларнинг таклифи билан қўл меҳнати билан бажарилган оғир иш жараёнлари механизациялаштирилмоқда. Мураббийлик ҳаракатини авж олдириш юзасидан партком қарори ҳам изчиллик билан амалга ошяпти. Группа ва пост раҳбарлари ҳар куни ишдан сўнг ўн минутлик кенгашда назоратчиларнинг смена давомида қилган ишлари тўғрисидаги ахборотларини эшитиб бормоқдалар. Бундай тадбир сифатни кун сайин яхшилаб бориш имконини беряпти. Яқинда корхонамизда ишлаб чиқарилаётган икки хил маҳсулотга давлат Сифат белгиси берилгани назоратчилар учун қувончли хабар бўлди. Улар ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида ҳам яна икки хил маҳсулотни Сифат белгиси учун тайёрлашга қарор қилганлар. Иш сифатини ошириш назоратчиларнинг кундалик вазифасига айланди.

БЎЛДИ ҚИЗИҚ ҲАНГОМАЛАР

ҚИШЛОВМИ, ҚИЙНОВ?

У кўзларига ишонмади. Кузда келганида ана шу 99 бош қорамолнинг ҳаммаси семизликдан йилтираб турганди. Энди эса.. Икки ой ичида адойи тамом бўлишибди. «Вой жониворлар-ей, қишлов эмас, қийнов бўлибди-ю сизларга», — раиснинг бўм-бўш охирлардан кўз ўзмай гандираклаб турган сигирларга раҳми келиб кетди. «Яхши қарамабсизлар», — у бутун ғазабини ферма қоровулига тўкиб солди. Қоровул ҳам молларнинг аҳволидан кўнгли тўлиб турган экан шекилли, уни қайтариб ташлади: «Бу жониворларни Қорадарёнинг соҳилига келтириб ташлаганларига уч ойдан ошяпти. Шундан бери хашакдан бошқа озуқа йўқ. Ремонт ҳаёлларингга келмади. Молхона музхонага айланди». Раиснинг ҳаёлига бошқа фермалардаги аҳвол келди. Қоқ суяк бўлиб қолган моллар эсига тушиб жунжикиб кетди. Шу бугуноқ машинада ем-хашак юбориш тўғрисида ваъда бериб жўнаб кетди. Аммо кунлар, ҳафталар ўтса ҳам раис айтган ем-хашакдан дарак бўлмади. Тўғрироғи, Қорадарё соҳилидаги ферма Ленин номли колхоз раҳбарларининг ҳаёлидан кўтарилди. Чорва қишловидаги бундай аҳвол Пахтаобод районидаги Охунбобоев номли, «Правда» колхозларида ҳам рўй беряпти.

А. БАҲРОМОВ.

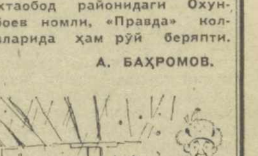

Ранг кўр, ҳол сўр.

МАОШ ОЛИШ ҲАМ ИШМИШ

Хивада дув-дув гап: «Текин маош оламан деган, шаҳар медицина бирлашмасига бораверсин. Ҳеч суриштирмай ўриндошлик йўли билан ишга қабул қилишармиш». Шамол бўлмаса, дарахтнинг учи қимирлармиди? Бирлашма бош врачи Ғойибовнинг кадрлар масаласига жиддий қарамаётганлиги учун ана шундай воқеалар рўй беряпти. Унинг масъулиятсизлигидан фойдаланаётган кишилар анча-мунча. Масалан, медицина бирлашмаси марказлашган бухгалтерияси ходими Савина, методист Раҳимов, республика медицина устахонасининг Хоразмдаги филиали электр механиги Ваисов, Хева шаҳар халқ маорифи бўлимига қарашли пионерлар уйининг тўгарак раҳбари Солаевлар бош врач Ғойибовнинг қўли очиқлигидан фойдаланиб, ярим-бир ставка билан бири — санитар, бири — дурадгор бўлиб «ишлашяпти». Хева заповеднигининг экскурсоводи Бобохонов ҳам санитария маориф уйига киномеханик бўлиб кириб олган. Аммо, улар ойлаб-йиллаб кўринмай, хизмат вазифасини фақат маош олишдангина иборат деб билмоқдалар.

Р. ҲАЙДАРОВ,

Ҳам хўрдани, ҳам бурдани ураётганлар.

Расмларни **А. Холиқов** чизган.

НАЗОРАТЧИ БОНГ УРАДИ

МАШАҚҚАТЛИ ҚИШ

Тинмай қор ёғяпти. У далаларга эмас, база директорининг ичига ёғаётгандай. У кейинги кунларда қиш совуғидан юрак олдириб қўйди. Биров қаттиқроқ йўталса ҳам гўё кимдир фермалардан нохуш хабар келтиргандай чўчиб эшикка қарайди. Директорнинг молхоналарга бормай қўйганига ҳам анча вақт бўлиб қолди. Қовурғалари саналиб тўрт оёқда зўрға турган ориқ-турик молларнинг совуқда дийдирашини кўрмай ҳам, куймай ҳам дейди. У идорадан чиқмай қўл остидаги ходимларни ҳузурига чақириб, ишлайдиган одат чиқарди. Кун ора ходимларидан бири совуқ хабар олиб келиб юрагини зириллатади. Бугун эрталаб директор хонага кириб улгурмасиданоқ бош зоотехник А. Абдураҳмонов унинг йўлини тўсиб, қўлига уч-тўрт варақ қоғоз тутқазди. Парпиев кўз югуртириб чиқди. Акт. Ўтган бир йил ичида қаровсизликдан 38 бош молнинг нобуд бўлиб, 150 таси мажбуран сўйилгани тўғрисидаги акт эди.

— Нима қилай? — У. Парпиев бош зоотехникдан сўради.

— Имзо қўйсангиз, областга юборардим. Неча ҳисобот сўрашибди.

— Камайтириб ёзмабсан-да.

— Қўлимдан келгани шу бўлди. — Ориқлаб, қоқ суяк бўлиб қолган 1759 бош қорамол тўғрисида ҳеч нарса айтмадим. Сўйилган молларнинг гўштини эса... — А. Абдураҳмонов директорга маъноли қараб қўйди. Директор унинг нима демоқчи эканлигини тушунди. Дарҳақиқат, мажбуран сўйилган моллардан 75 боши тирик вақтида 8378 килограмм чиққан бўлса, «2882 килограмм гўшт олинди, шунинг 778 килограммини истеъмол қилиб бўлмайди» деб акт тузилган ва 1,5 тонна гўшт йўққа чиқарилган эди. Охунбобоев районидаги колхозлараро бўрдоқичилик базаси ана шундай усулда мол сўйишдан 20 минг сўм зарар кўрди. Бироқ бу зарарлар ҳақида актда бир оғиз ҳам сўз айтилмади. Аксинча, ҳамма иш силлиқ деб кўрсатилди.

Амалда-чи? Базанинг фермаларида бўлган қиши ачинарли аҳволнинг гувоҳи бўлади. Бу ерда ёз бўйи 1450 тонна ўрнига фақат 360 тонна дағал хашак, 1306 тонна ширали озуқа жамғарилган эди. Куз келмай туриб ғарамларнинг, силос чуқурларининг таги кўриниб қолди. Ем-хашак етмагани учун У. Парпиевнинг буйруғи билан озуқа рациони тенг ярмига қисқартирилди. Ана шундай чала-ярим боқилаётгани сабабли базанинг паррандачилик хўжалигидаги 12 минг бош парранда ҳам қисман нобуд бўлиб, қисман сўйиб юборилди. База бу соҳадан ҳам фойда ўрнига 11,1 минг сўм зарар кўрди.

Я. ЗАВУЛУНОВ,
Фарғона область халқ контроли комитетининг инспектори.

ТЕЖАМКОРЛИК ВА ИҚТИСОД ҚИЛИШ ЖАМОАТ КЎРИГИ

ТЕЖАЛГАНИ—НАҚД БОЙЛИК

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ВА СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТЬ ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИНИНГ ҚЎШМА РЕЙДИ

Ҳар бир ишда самарадорлик ва сифатни таъминлаш ўнинчи беш йиллик олға сурган энг муҳим вазифалардан бири. Ҳар бир сўмни, ҳар бир меҳнат соатини, маҳсулотнинг ҳар бир тоннасини аниқ ҳисобламай ва ундан самарали фойдаланмай туриб, самарадорлик ва сифатни оширишга эришиб бўлмайди. Областимизда беш йилликнинг дастлабки кунлариданоқ бу ишга астойдил киришилди. Самарадорлик, сифат, тежамкорлик ва иқтисод қилиш учун оммавий юриш бошланди. Тежамкорлик ва иқтисод олинган социалистик мажбуриятларда муҳим ўрин эгаллади. Халқ назоратчилари бу ишни ўзларининг ўткир назоратлари остига олдилар. Ўтказилаётган оммавий текшириш ва рейдларда ҳар бир соҳада тежамкорлик ва иқтисод қилишга қандай эришилаётгани, йўл қўйилаётган камчиликлар атрофлича таҳлил қилинмоқда.

Халқ назоратчиларининг ташаббуси билан областдаги кўпгина ишчи ва мутахассислар тежамкорлик бўйича ўзларининг шахсий ҳисобларини очдилар. Хом ашё, ёқилғи, электр энергияси, иш вақти қатъий ҳисобга олиниб, тежаб-тергалмоқда. Бу соҳада айниқса Гагарин районидаги «Комсомолобод» пахта тозалаш заводида қилинаётган ишлар ибратлидир. Корхона коллективи тежамкорлик бўйича шахсий ҳисобга тежаб қолинган 440 минг киловатт соат электр энергиясини ёзиб қўйди. Шунингдек, Шарғун шахтасида 460 минг киловат-соат, Денов ёғ-концентрация заводида 530 минг киловатт-соат, Шўрчи пахта тозалаш заводида 3000 киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинди.

Область халқ контроли органлари билан ҳамкорликда ўтказилган оммавий рейд қатнашчилари 200 га яқин саноат корхоналари, транспорт, қурилиш, коммунал хўжалиги ташкилотлари, колхоз ва совхозларда бўлиб, тежамкорлик бўйича амалга оширилаётган намунали ишлар билан бирга жиддий камчиликларга йўл қўйилаётганини ҳам аниқладилар. Ишлаб чиқариш планларига қатъий риоя қилинмаётган, раҳбарлари топширилган ишга бефарқ қараётган жойларда кўплаб хом ашё, электр энергияси, ёнилғи нес-нобуд бўляпти. Масалан, Термиз шаҳридаги 16-ғишт заводида электр-энергияси пала-партиш сарфланмоқда. Корхона ўтган йил ва шу йилнинг январь ойида планда белгиланганидан 33 процент кўп энергияни бекорга сарфлаган. Шарғундаги 23-ғишт заводида 650 минг киловатт-соат, Денов пиво-консерва заводида 145 минг, Термиз нон комбинатида 70 минг, шаҳар босмахонасида 75 минг киловатт-соат электр энергияси исроф бўлган. Назоратчилар ҳисоб-китоб қилиб, область бўйича 1 миллион 313 минг киловатт-соат электр энергияси нобуд қилинганини аниқладилар.

Рейд пайтида айниқса колхоз ва совхозларда ёқилғи ва ёнилғи сарфида жиддий нуқсонлар рўй бераётгани ҳам маълум бўлди. Шўрчи районидаги Карл Маркс номли колхозда ёнилғи станцияси йўқлиги сабабли бензин ва дизель ёнилғилари ҳисоб-китобсиз бериб юборилмоқда. Хўжаликда кейинги етти ой ичида 15 тонна ёнилғи талон-торож қилиб юборилган. Бундай аҳвол Жарқўрғон районидаги Ленин номли, «Партия XXII съезди», Денов районидаги Куйбишев номли, Навоий номли, «Октябрь 50 йиллиги» колхозларида ҳам рўй бермоқда. Сариосиё районидаги Калинин номли колхозда ёнилғи қаровсиз қолдирилган. Хоҳлаган киши машинасига истаганича бензин қуйиб кетаверади.

Рейд аъзолари жойларда текшириш ўтказиш билан бирга тежамкорлик ва иқтисод қилиш ишида рўй бераётган камчиликларни тугатишда ҳам актив қатнашдилар. Текшириш якунлари группа мажлисларида, ишчиларнинг кенгашларида муҳокама қилинди. Шунингдек, чора кўриш учун партия комитетлари муҳокамасига ҳавола қилинди. Рейд бригадаси аъзоларининг йиғилиши ёнилғи ва электр энергияси исрофгарчилигидан келган 31 минг сўмлик зарарни айбдор шахслардан «Сурханэлектросет» корхоналари фойдасига ундириб олиш тўғрисида қарор қабул қилди.

Областда тежамкорлик ва иқтисод қилиш жамоат кўриги давом этмоқда.

А. СЕМИРХОНОВ — Сурхондарё область халқ контроли комитети инспектори, Т. БАҲРОМОВ — Сариосиё район халқ контроли комитети раиси, З. МАМАЖОНОВ — Денов районидаги «Ғалаба» газетасининг ходими, мухбирлар постининг бошлиғи, А. ХАЛИЛОВ — «Совет Ўзбекистони» мухбири.

ПАРТИЯНИНГ ЮКСАК ИШОНЧИГА МУНОСИБ БЎЛАЙЛИК

(Боши биринчи бетда).

этмоқда. Бундай бўлиши тасодифий ҳол эмас, чунки коммунизмнинг моддий-техника базасини барпо этиш, коммунистик ижтимоий муносабатларни шакллантириш ва янги инсонни камол топтириш вазифалари комплекс равишда, бир-бири билан узвий боғлаб ва яхлит тарзда ҳал этилади.

Журналистлар идеология иши, маданий қурилиш, бутун тарбиявий ишни йўлга қўйишга комплекс ёндашишни қарор топтириш масалаларини ёритишни тубдан яхшилашлари керак.

Улар совет кишиларида марксча-ленинча дунёқарашни, меҳнатга коммунистик муносабатни, юксак ахлоқийликни шакллантиришга янада активроқ таъсир ўтказишлари, совет турмуш тарзи афзалликларини атрофлича кўрсатиб беришлари, буржуазия идеологиясининг кирдикорларини аёвсиз фош этишлари, коммунизм қураётган замондошимизнинг сиймосини яққол гавдалантириб беришлари лозим.

Матбуот, радио ва телевидение орқали ёшларни юксак ғоявий эътиқод ва партия ишига чексиз садоқат, социалистик Ватанга муҳаббат, унинг ғалабаларини ҳимоя қилишга тайёр бўлиб туриш руҳида тарбиялаш ишини кучайтириш зарур. Ёшларга аталган материаллар мароқли, жозибали бўлиши, уларнинг қалбига ўт солиши, уларда юксак фикрлар ва олижаноб ниятлар уйғотадиган бўлиши керак.

Партиявий бурчга содиқ бўлган журналистлар ўз билимларини доимо кенгайтиришлари, реал жараёнлар ва ҳақиқий воқеалар содир бўлаётган жойларда туришлари, шу воқеалар орасидан ҳаёт маъносини, характерли белгиларни қидириб топишлари лозим. Ҳаётга яқинроқ бўлиш, одамлар орасида яшаш керак.

Матбуот, радио ва телевидение олдига қўйилаётган юксак талаблар ҳар бир редакция зиммасига ғоявий ва адабий савияни юксалтириш, эълон қилинаётган ва эшиттирилаётган материалларнинг таъсирчанлигини ошириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш мажбуриятини юклайди. Газетхон газетанинг ҳар бир сонини қўлга олганда, ундан ўзини қизиқтираётган саволларга жавоб топадиган бўлсин. Радиоэшиттиришлар ва телевидение кўрсатувларининг ғоявий-бадиий савиясини анча ошириш лозим.

Бизнинг матбуот, радио ва телевидение омма билан алоқани нақадар мустаҳкам боғласа, ҳаёт қучоғига шу қадар активроқ кириб боради, ўз вазифаларини шу қадар муваффақиятлироқ бажаради. Шу боисдан ҳам ишчи ва қишлоқ мухбирлари ҳаракатини доимо кенгайтириш, меҳнаткашларнинг хатлари билан ишлашни яхшилаш зарур.

Оммавий ахборот воситалари — партиямизнинг жуда ўткир қуролидир. Биз танқид ва ўз-ўзини танқидни бутун чоралар билан ривожлантиришимиз, танқид ҳаққоний, амалий, бунёдкор бўлишини назарда тутишимиз керак.

Газета ва журналларимизни, телекўрсатув ва радиоэшиттиришларни яхшилаш аввало журналистларнинг ўзига, уларнинг марксизм-ленинизмни чуқур билишига ва профессионал маҳоратига боғлиқ.

Совет журналисти — сиёсий ва жамоат арбобидир, у коммунизм ғалабаси учун курашнинг олдинги марраларида туради. Шу сабабли Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, область, шаҳар ва район партия комитетлари матбуот, радио ва телевидение ишимизга садоқатли, сиёсий жиҳатдан матонатли, энг ишончли, энг ихлосманд кишилар, ўз материалларида партия фикрини, бутун халқимиз фикрини ифодалай оладиган ходимлар қўлида бўлиши тўғрисида бундан буён ҳам ғамхўрлик қила берадилар.

Журналист адибгина бўлиб қолмай, мутахассис, сиёсатчи, диалектик ҳам бўлиши лозимлигига ҳаётнинг ўзи йил сайин кучлироқ ишонтирмоқда. У ҳаётнинг ҳамма соҳаларини жуда яхши билиши, жамики илғор нарсаларни кўра билиши ва шу илғор нарсаларни воқелигимизга жорий эта билиши керак. Журналистнинг маҳорати нақадар зўр бўлса, унинг бошқаларга таъсири шу қадар катта бўлишини, унинг ҳаётга ўтказадиган таъсири шу қадар кенг кўламли бўлишини назарда тутиш керак.

Журналист ажойиб қобилият — сўз қобилияти соҳибидир. Журналистлар шу сўздан одамлар бахт-саодати йўлида фойдаланишлари, бу сўз одамларга илҳом ва қанот бахш этиши керак! Редакциялар коллективида ҳақиқий ижодкорлик вазияти, истеъдодни юзага чиқариш имконияти вужудга келтирилса, қунт ва сабот билан меҳнат қилинсагина бунга эришиш мумкин.

Владимир Ильич Ленин партиявий журналистнинг принципиаллиги, поклиги ва қадр-қиммати тўғрисида ғамхўрлик қилиб, шундай деб ёзган эди: «Сиз партия газетасининг ходими эканлигингизни эсда тутинг, асло унутманг, теварак-атрофдагиларнинг унутишига йўл қўйманг». Лениннинг бошқа бебаҳо васиятлари каби бу наказ ҳам ҳозир эндигина қоғозга туширилгандек ва совет матбуотининг барча ходимларига қаратилгандек туюлади.

Оммавий ахборот ва пропаганда воситалари ходимларининг фаолиятини активлаштиришда Ўзбекистон Журналистлар союзи муҳим роль ўйнайди. Унинг бурчи журналист кадрларни ғоявий-сиёсий жиҳатдан тарбиялашда ва марксча-ленинча чиниқтиришда партия ташкилотларига доимий ёрдам беришдан, уларнинг ижодий ва профессионал ўсиши тўғрисида ғамхўрлик қилишдан иборат.

Биз Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги нишонланадиган йилга эришилган ютуқлардан фахрланиб, равшан келажак истиқболлари билан қуролланиб қадам қўйдик. Республика меҳнаткашларининг 1977 йилга ва ўнинчи беш йилликка мўлжалланган социалистик мажбуриятлари «Правда» газетасида эълон қилинди. Шу мажбуриятларда белгиланган ўсишимиз рақамлари кишини ҳайратда қолдиради. Бу мажбуриятлар — омма ғайрат-шижоати билан аниқ иқтисодий ҳисоб-китоб йиғиндисидан иборат.

Меҳнаткашларнинг ташаббусини қўллаб-қувватлаш, шу мажбуриятларнинг сўзсиз бажарилиши учун курашда партия комитетларининг ишончли, жанговар ёрдамчиси бўлиш — Ўзбекистон матбуотининг бурчидир.

Кўклам келиши билан бутун табиат гуркираб ўса бошлагани каби Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллиги ҳам барча журналистларнинг ижодий фикри, ижодий кучғайрати, ижодий бунёдкорлигини жўш урдириб, яшнатиб юборсин. Республиканинг ҳар бир журналисти Октябрь идеаллари тантанасини, мамлакатимизни коммунизм йўлидан комил ишонч билан бошлаб бораётган шонли Ленин партиясини, ўз ақл-заковатимиз ва дилимиз билан хизмат қилаётган халқимизни тараннум этадиган энг яхши, энг эзгу сўзларни топа олишига шак-шубҳа йўқ!

Ш. Р. Рашидов Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг республика журналистлари съездига табрикномасини давомли қарсаклар остида ўқиб эшиттирди.

Съезд Журналистлар союзи правлениесининг ҳисобот докладини тинглади. Правление раиси, республика Министрлар Совети Нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг раиси З. И. Есенбоев доклад қилди. У ижодий союзнинг салкам икки ярим минг аъзоси, Ўзбекистоннинг барча матбуот, телевидение ва радио ходимлари номидан съездга йўлланган табрикнома учун, журналистларга, ишчи ва қишлоқ мухбирларига янгидан-янги ижодий муваффақият тилаб билдирилган истаклар учун, матбуотни ривожлантириш тўғрисидаги доимий ғамхўрлик учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетига астойдил миннатдорчилик изҳор этди.

Докладчи ижодий союз фаолиятини анализ қилиб, республика журналистларининг КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш соҳасидаги катта ишларини гапириб берди. У социалистик мусобақани ёритиш редакция коллективларининг диққат марказида турганлигини қайд этди. Редакция коллективлари беш йилликнинг социал-иқтисодий вазифаларини ҳал этиш билан чамбарчас боғлиқ бўлган ҳамма масалаларга эътибор бериб турибдилар. Шу жиҳатдан олганда, республика газеталари — «Совет Ўзбекистони» ва «Правда Востока», область газеталаридан «Тошкент ҳақиқати» ва «Ташкентская правда», «Коммуна» ва «Ферганская правда», «Ленин йўли» ва «Ленинский путь» ҳамда бошқа кўпгина матбуот органлари муайян тажриба тўпладилар.

Газеталарнинг саҳифаларида иқтисодий обзорлар, илғор ва қолоқ коллективлар иши қиёсий анализ қилинган мақолалар босилиб чиқмоқда. Илғор тажриба аниқ мақсадни кўзлаб конкрет пропаганда қилинмоқда. «Ўнлар ташаббуси», «Бир плюс беш» каби ватанпарварлик ташаббуслари айни газеталар ёрдамида кенг қанот ёзди. Кўпгина республика ва область газеталари ишлаб чиқаришнинг ички резервларини аниқлаш, маҳсулот сифатини текшириш юзасидан оммавий рейдлар ўтказишди. Қишлоқдаги ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш, пахта, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилдорлигини ошириш ва ялпи ҳосилни кўпайтириш мавзулари газета саҳифаларида етакчи мавзулар бўлиб қолди.

Журналистик коллективлар партия кўрсатмаларига амал қилиб, ўз мақолаларининг ғоявий-тарбиявий савиясини оширишга, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишидаги ўз имкониятларидан тўлиқроқ фойдаланишга интилмоқдалар.

Докладчи Союз правлениесининг ва маҳаллий ташкилотларининг фаолиятини батафсил таърифлаб берди, матбуот ходимларини ғоявий жиҳатдан чиниқтириш, уларнинг маҳоратини ошириш, ёш журналист кадрлар тайёрлаш билан боғлиқ бўлган масалаларга алоҳида тўхталиб ўтди.

Республика журналистлари, деб таъкидлади докладчи, бундан буён ҳам партиянинг содиқ ёрдамчилари бўладилар, унинг юксак ишончини шараф билан оқлаш учун зарур бўлган ҳамма ишларни қиладилар.

Съездда Ревизия комиссиясининг раиси И. К. Костиков комиссия номидан доклад қилди.

Съездда докладлар муҳокама қилина бошлади. Музокараларда Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитетининг раиси У. Ё. Иброҳимов, «Правда Востока» газетасининг редактори Н. Ф. Тимофеев, «Совет Ўзбекистони» газетаси редакциясининг бўлим мудири Э. Охунова, «Совет Қарақалпақстани» газетасининг редактори Т. Аллиёров, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Ўзбекистон Информация агентлигининг директори Ҳ. Ю. Аслиддинова, «Тошкент ҳақиқати» газетасининг редактори А. И. Исмоилов, Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Э. Ғ. Ғафуржонов, «Ленинское знамя» газетасининг редактори Д. Д. Бичков сўзга чиқдилар. Нотиқлар матбуот ходимларининг юксак бурчи ҳақида гапирдилар, журналист коллективларининг кўп қиррали фаолияти ҳақида, партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитети 1976 йил октябрь Пленумининг қарорларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев нутқларида баён қилинган қоидалар ва хулосаларни амалга ошириш соҳасида редакциялар олиб бораётган ишлар ҳақида гапириб бердилар. Сўзга чиққан ўртоқлар съезд делегатларини редакцияларнинг ижодий планлари билан таништира туриб, КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарори журналистлар учун жанговар программа эканлигини уқдириб ўтдилар. Ана шу тарихий санани муносиб кутиб олиш учун ўтказиладиган мусобақанинг ташаббускори, Октябрь ғояларининг оташин пропагандисти бўлиш — ҳар бир журналистнинг фахрли бурчи эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Республика Фанлар академиясининг вице президенти М. К. Нурмуҳамедов, Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Б. Жўраева, «Совет Туркманистони» газетасининг редактори Б. Ш. Керимий ўз нутқларида Ўзбекистон журналистарига қизғин салом топширдилар.

Съезд мандат комиссияси раиси Х. Назировнинг шу комиссия иши ҳақидаги докладини тинглаб, тасдиқлади.

Съезд ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, А. А. Хўжаев, Н. Маҳмудов, Э. Б. Нордман, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, КПСС Марказий Комитетининг инструктори В. П. Смирнов, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети Раисининг ўринбосари Р. Ҳ. Абдуллаева, СССР Журналистлар союзи правлениесининг аъзоси, АПН правлениеси раисининг биринчи ўринбосари П. А. Наумов қатнашмоқдалар.

Журналистлар съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

(ЎзТАГ).

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИ РАИСИ Н. В. ПОДГОРНИЙНИНГ ҲИНДИСТОН РЕСПУБЛИКАСИГА ҚИЛАДИГАН ВИЗИТИ ТЎҒРИСИДА

Ҳиндистон Республикасининг Президенти Ф. А. Аҳмаднинг таклифига биноан, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний шу йил февраль ойининг охирида расмий дўстлик визити билан Ҳиндистонга боради.

ПЛАНЕТАМИЗДА

УЛУҒ ОКТЯБРГА БАҒИШЛАНАДИ

▲ **ПРАГА.** Чехословакия пойтахтида очилган совет адабиёти кўргазмаси «зафарли 60 йил» деб аталади. Кўргазма Улуғ Октябрнинг бўлажак 60 йиллигига бағишланган.

Кўргазмада бадиий, сиёсий, иқтисодий, болалар адабиётининг кўпгина намуналари билан танишиш мумкин. КПСС XXV съезди материаллари кўргазмада алоҳида бир бўлимни ташкил қилган. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг нутқ ва мақолалари тўпламлари ҳам шу ерга қўйилган.

▲ **УЛАН-БАТОР.** Монголиядаги энг катта «Налайха» шахтасининг коллективи Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги кунигача кўмир қазиб олиш йиллик планини бажариш ва бу йил меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан пландан ташқари 100 минг тонна кўмир қазиб чиқариш мажбуриятини олди.

Монголия энергетика, конруда саноати, енгил ва озиқ-овқат саноати кўпгина етакчи корхоналарининг коллективлари Октябрь революциясининг 60 йиллиги санасини йиллик программани муддатидан илгари бажариш билан нишонлашга қарор қилдилар.

▲ **БЕРЛИН.** Бу йил ГДР болалар адабиёти нашриёти — «Киндербухферлаг» салкам 400 номда китоб чиқаради. Нашриёт планида Совет Иттифоқига бағишлаб кўпгина китоблар нашр этиш кўзда тутилган. Бу — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига кўрилаётган тайёргарликка шу нашриётнинг ҳиссаси бўлади. Янги китоблар орасида Эрвин Бекернинг «Волгани ўтолди» тўплами бор. Тўпламда Сталинград ҳимоячиларидан олти кишининг тақдири тасвирланган ҳикоялар киритилган. Бундан ташқари Чингиз Айтматов ва бошқа совет ёзувчиларининг асарлари ҳам нашр этилади.

▲ **ВАРШАВА.** Бу ерда Польша Журналистлар союзи билан СССР Журналистлар союзи ўртасида 1977 йилги ҳамкорлик тўғрисида битим имзоланди. Битимда КПСС XXV съезди ва ПБИП VII съезди қарорлари қандай бажарилаётганлигини, иккала мамлакатнинг муваффақиятларини ёритишда газета ва журналларнинг редакциялари ўртасидаги алоқаларни янада кенгайтириш кўзда тутилган.

Бу йилги ҳамкорлик программасида Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланган тадбирларни ўтказиш ҳам белгиланган. [ТАСС].

ЖАҲОН ГАЗЕТАЛАРИ САҲИФАЛАРИДА

Ироқ ва бошқа мамлакатларнинг матбуоти Араб Социалистик Уйғониш партияси маҳаллий раҳбарлиги Бош секретарининг ўринбосари, Ироқ Республикаси Революцион қўмондонлиги кенгаши раисининг ўринбосари Саддам Ҳусайннинг КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан СССРга қилган визити тўғрисида хабар бериб, бу визит ва С. Ҳусайннинг совет раҳбарлари билан учрашувлари ҳамда олиб борадиган музокаралари ҳар икки мамлакат халқларининг манфаатлари ва бутун жаҳонда тинчлик манфаатлари йўлида Совет — Ироқ дўстлиги ҳамда самарали ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш ишига ёрдам беради деб изҳор қилинаётган ишончни алоҳида таъкидламоқда.

Социалистик мамлакатларнинг газеталари Чепель металлургия ва машинасозлик комбинати ишчилари ҳамда хизматчиларининг олижаноб ташаббусини шарҳламоқдалар.

Бу комбинатнинг ишчи ва хизматчилари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақани кенг авж олдиришга аҳд қилдилар. Болгарияда чиқадиган **«Работническо дело»** газетаси чепелликларнинг ташаббусини чуқур ватанпарварлик ва интернационал ташаббус деб атади.

Вьетнам газеталари Хошимин шаҳрида Вьетнам Бирлашган миллий фронтининг таъсис съезди бошланганлиги тўғрисида хабар берадилар. Съезднинг ишида Вьетнам Ватан фронти, Жанубий Вьетнам Миллий озодлик фронти, миллий, демократик ва тинчликсевар кучларнинг 500 га яқин делегати, партия ва жамоат ташкилотларининг вакиллари қатнашмоқда. Съезд сиёсий программани белгилаб, Бирлашган Миллий фронт номини тасдиқлайди, фронтнинг янги уставини қабул қилади ва унинг Марказий Комитетини сайлайди.

(ТАСС).

Министрлар кенгаши

ЛОНДОН, 1 февраль. (ТАСС). Бу ерда «Умумий бозор» мамлакатлари ташқи ишлар министрларининг икки кунлик кенгаши давом этмоқда. Бу кенгаш «Умумий бозор»га аъзо бўлган тўққиз мамлакатнинг ташқи сиёсатини координациялаш доирасида ўтказилмоқда.

Маҳаллий матбуотнинг таъкидлаб ўтишича, кенгашда кўпгина халқаро масалалар, шу жумладан Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабатлар, Американинг янги маъмурияти ўз вазифасини бажаришга киришганидан кейин Европа иқтисодий ҳамжамияти билан АҚШ ўртасидаги ўзаро муносабатларнинг истиқболлари, «Умумий бозор» мамлакатларининг араб давлатлари билан муносабатлари муҳокама қилинади.

«Умумий бозор» мамлакатларининг ташқи ишлар министрлари Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашда қатнашган мамлакат вакилларининг учрашувига тайёргарлик қандай бораётганлигини муҳокама қиладилар. Бу учрашувни шу йил июнь ойида Белградда ўтказиш мўлжалланган.

Руминия Социалистик Республикасидаги Галац шаҳри румин қора металургиясининг маркази ҳисобланади. Ҳозирги кунда мамлакатда ишлаб чиқарилаётган пўлатнинг 35, чўяннинг 42 ва прокатнинг 95 проценти Галац металлургия комбинати ҳиссасига тўғри келмоқда. Суратда: Совет Иттифоқи ва бошқа қардош социалистик мамлакатларнинг техникавий ёрдамида қурилган Галац металлургия комбинатининг умумий кўриниши. Аджерпресс — ТАСС фотоси.

МАНТИҚҚА ЗЎРАВОНЛИК

АМЕРИКА «СОВЕТШУНОСЛАРИ» ХОЛИСЛИГИНИНГ ҚИММАТИ

Кейинги пайтларда советларга қарши пропаганданинг умумий оқимида КПССнинг миллий сиёсатини, унинг Россиянинг илгари қолоқ бўлиб келган чеккаларини социал-иқтисодий ва маданий қайта ўзгартиришдаги улкан аҳамиятини сохталаштиришга интилиш бирмунча активлашиб қолди.

Бу жирканч ишда Ўрта Осиё халқлари тилида эшиттиришлар олиб бораётган «Америка овози» радиостанцияси алоҳида роль ўйнамоқда. Унинг эшиттиришларида одатдаги ёлғон-яшиқлардан ташқари тингловчиларга йирик олимлар деб тавсия этилаётган Ўрта Осиёшунос буржуа советологларининг «асар»ларини пропаганда қилишга катта эътибор берилмоқда.

Масалан, бизда ўзининг советларга қарши туҳматномалари билан маълум бўлган Эдвард Олуортни «Америка овози» Ўрта Осиё маданияти ва КПСС миллий сиёсатининг билимдони деб кўрсатмоқчи бўлади. Бу америкалик «советшунос» «Совет миллий проблемалари бўйича программа»нинг директори бўлиб, бу программани унинг ўзи 1970 йилда Колумбия университетида ишлаб чиққан эди. Ушбу программа бўйича лекциялар ўқилади, Олуорт бошчилигида «мутахассислар» деб аталмиш кимсалар таклиф этилиб, конференциялар ўтказилади, тўпламлар нашр этилади. Бундан тўрт йил муқаддам Олуорт КПССнинг Ўрта Осиёдаги миллий сиёсатига бағишлаб махсус конференция ўтказди. Ўз-ўзидан равшанки, Совет Иттифоқидан ҳеч ким таклиф қилингани йўқ, аммо конференция материаллари бир йилдан кейин эълон қилинди. Материалларнинг муаллифлари Совет ҳокимияти йиллари мобайнида Ўрта Осиё республикаларида юз берган катта иқтисодий ва маданий ўзгаришларни инкор қилолмайдилар-у, аммо лекин бу ўзгаришларни улар миллий маданиятта, миллий анъана ва урф-одатларга қарама-қарши қўйишга интиладилар, Совет давлатининг ушбу республикаларда фан, маданият, маорифни ривожлантириш сиёсатини эса «руслаштириш» сиёсати деб кўрсатишга интиладилар.

Бундан бирмунча вақт илгари Канадада Совет Ўрта Осиёси ҳақида бўлиб ўтган навбатдаги симпозиум материалларининг тўплами босилиб чиқди. Тўпламга «Ўрта Осиё шарҳи» («Сентрал Эйша Ревью»)нинг собиқ директори Ж. Уилер деган кимса сўзбоши ёзган. Бу нашр 1968 йилдаёқ шармандаларча юлдуз кўрмай жон берганди. Ана шу кимса ёзган сўзбошида Совет ҳукуматининг Ўрта Осиёдаги, хусусан Ўзбекистондаги миллий сиёсати чор Россиясининг мустамлака системасига тенглаштирилади. Бошқа мақолаларнинг авторлари ҳам бу туҳматни исботлашга уринишган.

Туҳматни рад этишга ҳатто эҳтиёж ҳам йўқ. Мен Миср ёзувчиси Али Аҳмад Бакосирнинг сўзларини шунчаки келтирмоқчиман. «Мен, — деб ёзади у, — Ўзбекистонни жонажон юртим Мисрни билгандек яхши биламан. Бу ерда саҳролар гуллаб-яшнаётган боғ-роғларга айлантирилмоқда. Агар америкаликлар Ўзбекистонни мустамлака деб атаётган бўлишса, нима ҳам дердик, мен шундай мустамлакада яшашни орзу қилардим».

Буржуа советшунослари Совет Ўрта Осиёсининг воқелигини инкор қилишга кучлари етмай, мантиқни ўзгартиришга интилмоқдалар. Чунончи, Эдвард Олуорт ва унга ҳамоҳанг Анна Мрозек СССРда миллий республикалар халқларининг маданий мероси тан олинмайди, деган эски ашуланинг иш бермаслигини тушуниб, Ўрта Осиё республикаларидаги маданий бойликларни кенг ўрганиш, миллий тилларда ғоят кўп миқдорда китоблар нашр этилишини «руслаштириш»га қарши, миллий жиҳатдан ўзини сақлаб қолиш учун бўлаётган стихияли ҳодиса деб кўрсатишга уринмоқдалар. «Америка овози» бўлса, ўз эшиттиришларида миллий республикалар халқларининг ўз маданиятлари тарихига қизиқишини КПССнинг маданий қурилиш соҳасидаги сиёсатига қарама-қарши қилиб кўрсатиб, бу қизиқишни КПССнинг миллий сиёсатига қарши ўсиб бораётган таъсир деб кўрсатмоқчи бўляпти.

Дарҳақиқат, мамлакатимизда барча миллатларнинг маданий бойликларига қизиқиш жуда катта. Миллий адабиёт классикларининг, ўтмиш мутафаккирларининг асарлари жуда катта тиражларда чоп этилмоқда. Рудакий, Абай, Насимий, Навоий юбилейлари тантанали равишда ўтказилди. 1973 йилда Москвада, Тошкентда ва бошқа шаҳарларда Берунийнинг 1000 йиллигига бағишланган конференциялар бўлиб ўтди, яқинда эса бутун мамлакат Ўрта Осиёнинг яна бошқа бир мутафаккири Форобийнинг 1100 йиллигини нишонлади. Тантаналарда дунёдаги жуда кўп мамлакатлардан меҳмонлар келди. Кўчалар, мактаблар, институтлар ўтмишнинг буюк гуманистлари номи билан аталган. СССР Олий Советининг V сессияси «Тарих ва маданий ёдгорликларни сақлаш ва улардан фойдаланиш тўғрисида»ги Қонунни тасдиқлади. Унда ёдгорликларни сақлаш барча «давлат органлари ва жамоат ташкилотларининг муҳим вазифаси ҳамда «ҳар бир СССР гражданининг ватанпарварлик бурчи» деб эълон қилинган.

Маданий меросни ўрганиш шунчаки ҳаваскорлик жараёни эмас, ҳар бир миллатнинг интилиши КПССнинг миллий сиёсати мақсадларига мос келади. Негаки, КПССнинг миллий сиёсатида СССРдаги барча халқлар ва миллатларнинг манфаатлари ҳисобга олинади, умумлаштирилади. Миллий республикалар, шу жумладан Ўрта Осиё республикалари экономикаси ва маданиятининг гуллаб-яшнаши миллий масалани оқилона ҳал этиш натижасидир. СССРдаги барча халқларнинг, жаҳон халқларининг маданий бойликларини ўзлаштириш КПСС маданий сиёсатининг муҳим таркибий қисмидир.

Шунинг учун бу борада ҳам буржуа «советшунослари» янглишадилар. Улар ўзлари истаётган нарсани воқелик деб кўрсатмоқчи бўлиб, миллий республикалар халқларининг манфаатлари билан КПСС миллий сиёсати ўртасида мутлақо бўлмаган зиддиятни топмоқчи бўладилар. Бу — фактларни ҳақорат қилишдан бошқа нарса эмас.

Гап маданий мерос ҳақида бораётган экан, яна бир масалада тўхталиб ўтмоқчиман. Ватан хоини, советларга қарши бир нечта туҳматномалар автори Боймирза Ҳайит Ўрта Осиё мутафаккири Форобий ҳақида Тошкентда босилиб чиққан китобни ўқиб чиқиб, биз Форобий ижодида материалистик асосни очаётганлигимиздан нолийди. У худди Э. Олуорт сингари ўзининг Ўзбекистон маданияти тарихига оид «тадқиқотлари»да сарқитларни ҳақиқий миллий анъаналар деб кўрсатишга интилади.

Форобийга келганда шуни айтиш кераккки, унинг 1100 йиллигига бағишлаб Москвада бўлиб ўтган Халқаро юбилей конференциясида таъкидланганидек, Форобий бизга ва бутун прогрессив инсониятга ўзининг фан ва ақл-идрокни ривожлантириш тўғрисидаги ғоялари билан, чинакам инсоний ахлоқий муносабатларни қарор топтириш, адолатли ва маърифатли ижтимоий тузум ҳақидаги орзу-умидлари билан азиз ва қадрлидир. Буржуа «советшунослари»нинг вазифаси оғир: Совет Ўрта Осиёси экономикаси ва маданияти муттасил эришаётган муваффақиятлар, янгидан-янги ютуқлар уларни шу қадар боши берк кўчага киритиб қўймоқдаки, натижада улар тарихий фактларни сохталаштирибгина қолмай, мантиққа зўравонлик ҳам қилмоқдалар.

Америкалик профессор Армстронг Висконсин университетида «СССРдаги майда миллатлар»нинг аҳволи ҳақида доклад қилди. «Америка овози» бу докладнинг мазмунини эшиттирди. Совет Иттифоқи халқларининг ҳаёти тўғрисида холисона ҳикоя қилиб бериш совет ва америка халқлари ўртасида дўстлик алоқаларини мустаҳкамлаш ва уларнинг бир-бирини тушунишида америкаликларга катта фойда келтириши мумкин. АҚШда бу олижаноб ишга ўз ҳиссасини қўшаётган кишилар, шу жумладан олимлар оз эмас. Армстронг бўлса, ўз докладида миллий туйғу ва миллий ифтихор тушунчасини миллатчилик билан алмаштиради. Унинг айтишича, гўё Совет ҳукуматининг сиёсатига қарамай, миллатчилик кучайиб бораётган эмиш.

Бу олиму-уламога нима ҳам деб жавоб берардик? Ўрта Осиё территориясида миллатларнинг таркиб топиши гарчи XIX — XX асрлар маррасида, буржуа муносабатларининг юзага келиши жараёнида бошланган бўлса-да, ўзбеклар, тожиклар, қирғизлар ва бошқа халқлар Улуғ Октябрь революциясидан кейин, айниқса 1924 йилда ўтказилган миллий территориал чегараланишдан кейин миллат бўлиб, социалистик миллат бўлиб узил-кесил таркиб топганлигини таъкидлаш жуда жойиздир. Ленинча миллий сиёсат изчил амалга оширилиши туфайли халқларимизнинг экономикаси, маданияти, тили барқ уриб ривожланди. Миллий республикаларнинг ривожланиши жараёнида миллий онг ҳам муттасил ривожлана борди, эришилган тарихий муваффақиятлар туфайли миллий ифтихор юзага келди.

Ўзбекистонда Улуғ Октябрдан кейин тарихан қисқа муддат ичида кўп тармоқли индустрия бунёд этилди. Бирорта ҳам олий ўқув юрти бўлмаган қолоқ ўлкада ҳозирги пайтда қирқдан зиёд олий ўқув юрти, шу жумладан учта университет муваффақиятли равишда ишлаб турибди.

Қолоқ элат совет тузуми йиллари мобайнида Осиёдаги энг ривожланган миллатлардан бирига айланди, иқтисодий ва маданий муносабатларда кўпгина мамлакатларни анча орқада қолдирди. Ўзбекистонга келаётган хорижий меҳмонлар бу муваффақиятларни тан олмоқдалар. Масалан, республикамизда бўлган Лондон экономика мактабининг ўқитувчиси И. Гамильтон қуйидагиларни таъкидлади: «Ўзбекистонга қилган сафарим мени ажойиб кашфиётларга олиб келди. Сизларда ҳар бир миллатга ҳурмат билан қараш ҳукмронлик қилишига, совет тузуми миллий маданиятларни хароб этмай, балки ривожлантириши, уларни янги, юксак даражага кўтаришига ишонч ҳосил қилдим».

Бизнинг миллий ифтихоримиз — миллий республика шароитида умумсовет ифтихорининг ифодасидир. Бундан ярим аср муқаддам Ўзбекистон аҳолисининг каттагина қисми саводсиз эди, хотин-қизларимиз барча ҳуқуқлардан маҳрум эдилар. Биз халқ ўртасида кенг ёйилган мутаассибликдан, инсон қадр-қимматини хўрлаган Ўрта аср урф-одатлари ва диний анъаналардан уяламиз. Ҳолбуки, антисоветчилар худди ана шуларни ҳақиқий халқ анъаналари деб мақтамоқдалар.

Биз ўзимизнинг маданий меросимиз, ўтмиш ёдгорликларимиз билангина фахрланиб қолмаймиз. Аввало биз социалистик экономикамиз, маданиятимиз, фанимиз муваффақиятлари билан, замонамизнинг машҳур олимлари ва санъат арбобларимиз билан фахрланамиз. Бу ифтихор туйғусининг миллатчиликка ҳеч қанақа алоқаси йўқ. Миллатчилик деганда биз ўз миллати манфаатларини бошқа миллатларнинг манфаатларига қарама-қарши қўйишни, бошқа миллат маданиятига, унинг ютуқлари ва анъаналарини менсимаслик, ҳурматсизликни, СССР халқлари дўстлигини мустаҳкамлаш вазифаларига миллатни қарама-қарши қўйишни тушунамиз. Миллий республикалар муваффақиятларини мана шундай миллатчилик руҳида талқин этишни биз бутунлай рад этамиз.

Ўзбеклар, Совет Ўрта Осиёси бошқа миллатларининг вакиллари шу билан фахрланадиларки, улар СССРдаги барча халқларнинг ва аввало улуғ рус халқининг беғараз ёрдами туфайли қисқа муддат ичида замонавий цивилизациянинг шундай чўққиларига эришдилар. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов республика ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 50 йиллигида қилган докладида бундай деган эди: «Совет халқларининг дўстлигини, шу самимий ва сидқидил дўстликни, гранитдек пухта, булоқ сувидек мусаффо, қуёшнинг ўзидек қайноқ ва порлоқ дўстликни биз энг азиз бисот, кўз қорачиғи деб билиб, ардоқлаб келдик ва ардоқлайверамиз!»

М. ХАИРУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор, философия фанлари доктори.

Тошкент.

(«СОВЕТСКАЯ КУЛЬТУРА», 1977 йил 28 январь).

АХБОРОТ

Суръат ошмоқда

Оҳангарон цемент комбинатида Ўрта Осиёда энг йирик бўлган шифер цехини реконструкция қилиш ниҳоясига етказилди. Бу ерда олтита технология линиясининг ҳаммаси автомат режимда ишлашга ўтказилди.

Беш йил муқаддам технология конвейерларида қўл билан бажариладиган ишлар ҳам бор эди. Цехдаги ҳавонинг софлигини ҳам яхшилаш керак эди. Ўша пайтда даставвал шифер ишлаб чиқарадиган бир линияни автоматлаштиришга қарор қилинди. Цех коллективи инженер В. Шереметьевский раҳбарлигида қисқа вақт ичида конвейерни қайта ускуналай олди. Иш тайёр маҳсулотни тахлашдан бошланди. Бу операция автоматга «топширилди». Автомат бирданига тўрт кишини озод этди. Шиферни тозалаш бўлими ҳам реконструкция қилинди. Очиқ ҳавза ўрнига герметик камералар жорий этилди, буғлаш бўлими иситилди ва зичлаштирилди. Кенвейер устида буғ пағалари кўринмай қолди, меҳнат шароити яхшиланди.

Натижада Оҳангарон комбинатида шифер ишлаб чиқариш бу йил 190 миллион шартли плитага етказилади. Ҳолбуки цех реконструкция қилингунча 135 миллион дона плита ишлаб чиқарилар эди.

В. ГЛАДИЛОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Шаҳарликлар қувончи

Самарқанд шаҳрининг «А» ва «Б» микрорайонларида 2 минг абонентга хизмат қилувчи 6-автомат телефон станцияси ишга туширилди. Тошкент махсус қурилиш-монтаж бошқармаси самарқандликларга совға қилган бу янги телефон станцияси аҳолига хизмат кўрсата бошлади. 6-АТС биносининг биринчи қаватида шаҳарлараро алоқа пункти жойлашган.

Б. ИСЛОМОВ.

Илғор фабрика

Навоий паррандачилик фабрикаси коллективи ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида 74 миллион дона тухум, 881 тонна парҳез гўшт етиштириб, республика паррандабоқарлари орасида ибрат кўрсатган эди. Бу коллектив янги йилнинг дастлабки — январь ойи планини ҳам муддатидан илгари бажариб, давлатга 200 минг донадан ортиқ тухум етказиб берди. Фабрикада шу йилнинг ўзида ҳар қайсиси 18 минг товуққа мўлжалланган иккита янги цех ишга туширилади.

Ҳ. ОЧИЛОВ.

Бунёдкорлар ғайрати

Наманган область Поп район колхозлараро қурилиш бошқармасининг қурувчилари Ленин номли совхозга қарашли Чодак қишлоғида 640 ўринли мактаб биносини қуриб битказдилар. Мактаб биносини бошқарманинг Иномжон Эргашев бошлиқ комплекс бригадаси бунёдкорлари тиклашди. Шунингдек, Жданов номли колхозда 90 ўринли боғча, бўрдоқичилик базасида 334 бош қорамолга мўлжалланган бузоқхона ва «Ленинград» колхозида чорвачилик фермасини фойдаланишга топширдилар.

Ш. НУРАЛИЕВ.

Кўрикка тайёргарлик

Булунғур район маданият бўлими ўтган йили колхоз, совхозлар ва район марказида 9 та маданият уйи ташкил этди. Улар ўтган давр ичида яхши ишлаб, кўпгина тадбирларни амалга оширди. «Булунғур» ва «Правда Востока» совхозлари маданият уйларининг ишлари яхши баҳоланди. Район маданият уйи қошидаги «Ёшлик» ансамбли ўз репертуарини бойитиб, «Халқ ашула ва рақс ансамбли» деган номга сазовор бўлди. Маданият уйи район «Билим» жамияти билан ҳамкорликда марказдан узоқдаги колхоз ва совхозлар, шунингдек Бахмал, Пайариқ, Нурота, Иштихон районларида ҳам меҳнаткашларга лекциялар ва катта программада концертлар ташкил этди.

Ҳозир «Ёшлик» ансамбли Андижон шаҳрида ўтказиладиган халқ ашула ва рақслари республика кўригида қатнашиш учун қизғин тайёрланмоқда.

А. ПИРМАТОВ.

ТЕАТР

ЧИН ИНСОН ҚЎШИҒИ

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА САҲНАЛАШТИРИЛГАН «ҚИЁМАТ ҚАРЗ» СПЕКТАКЛИДА БОШ РОЛНИ ИЖРО ЭТГАН АТОҚЛИ АКТЁР, СССР ХАЛҚ АРТИСТИ ШУКУР БУРХОНОВГА

Ҳурматли Шукур ака!

Ёзувчи Ўлмас Умарбековнинг икки пардали янги драмаси асосида Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат Академик драма театри саҳнасида яратилган «Қиёмат қарз» спектаклини бир неча марта кўриб, олам-жаҳон таассурот олдим. Хусусан, Сиз яратган Сулаймон ота қисмати, саҳнавий ҳаёти ҳар қандай кишини ҳам ўз оғушига олиб, сархуш қилиб қўяди. Сизнинг талқин ва ижройингиздаги Сулаймон ота хатти-ҳаракатини кузатар эканман, жуда кўп ўринларда мен ҳам ларзага келдим, кўзларимда ёш қалқиди, гоҳида жилмайдим, баъзан шарақлаб кулганимни ўзим ҳам билмай қолдим.

Янглишмасам, Сулаймон ота роли саҳнавий ижодингизда замонавий мавзуни ёритувчи драма асарида ўйнаган энг катта ролингиз бўлса керак. Сиз асосан классикада аллақачон совет халқи бадиий маданияти тарихидан муносиб жой олган Гамлет, Шоҳ Эдип (Шекспир ва Софоклнинг шу номдаги асарлари), Брут (Шекспир «Юлий Цезарь»), Ваня тоға (Чеховнинг шу номдаги драмаси), Шаҳар ҳокими (Гоголь «Ревизор») каби забардаст образлар яратиб келгансиз. Шунингдек, эндиликда ўзбек совет драматургияси ва театрининг классик асари бўлиб қолган Ҳамза Ҳакимзоданинг «Бой ила хизматчи», Яшиннинг «Йўлчи юлдуз», Ҳамид Олимжоннинг «Муқанна», Шайхзоданинг «Мирзо Улуғбек» номли тарихий ва тарихий-инқилобий драмаларида доҳий В. И. Ленин образини, Ғофир, Муқанна, Мирзо Улуғбек образларини беқиёс, бетакрор яратиб, минг-минглаб мухлисларингиз қалбини забт этгансиз. Аммо Сулаймон ота образининг мазмуни, тарзи, жозибаси ўзгача. Муҳим ва қимматли жойи аввало шундаки, «Қиёмат қарз» драмасининг воқеалари шу кунларда кечади, Сулаймон ота — бизнинг замондошимиз. Назаримда, Сизни бу асарда жалб қилган нарса ёлғиз мавзугина эмас. Сизни тилсимотдай сеҳрли, инсоннинг ўзидай мураккаб, адолат ва ҳақиқат изловчи, табиатига кўра ота-шин курашчи, ўзида ўтмиш, бугун ва келажак гўзаллиги, тароватини жамулжам қила олган характерлар қизиқтириб келади. Сулаймон ота образида ана шу жиҳатларни кўргансиз.

Ўлмас Умарбеков фожиали тақдирлар ҳақида ҳикоя қилишни ёқтиради. Чунки, инсон шунда билинади, характерлар шунда тобланади, қаҳрамонларнинг руҳий дунёсини кенг ва ёрқин очиб бериш учун яхши имкон яратилади. Сулаймон ота ҳам қисмати ачинарли, дардкаш кишилардан: фин урушида ёлғиз ўғлидан жудо бўлган кейин фарзанд доғига куйиб адо бўлган хотини Зеби холадан ҳам айрилиб танҳо ўзи қолган, ўғил бўлар деб умид қилгани Нуъмонжон эса унинг назарида фронтга жўнаб, бедарак кетган. Бироқ шунда ҳам Сулаймон ота тушкунликка тушмаган, умид билан яшаган. Нуъмонжонни ўттиз йил кутган, бу йиллар ичида у ташлаб кетган иккитагина омонат урғочи қўзидан тўрт юзта бўрдоқи қўй етиштирган. Аммо колхоз правлениеси Сулаймон отани рози қилиб, унинг қўйларини фермага қўшиб олишга мажбур бўлади. Шунда Сулаймон ота Нуъмонжоннинг ё ўзини, ё қабрини излаб топиб, қарзидан қутилишга аҳд қилади. Мана бу олижанобликни қаранг! Сизни ҳам, Шукур ака, Сулаймоннинг ана шу шукроналик ва умид билан яшаши, ўз инсоний бурчини чуқур ҳис этиши, ҳалоллиги ўзига жалб этган, албатта. Лекин фақат шугина эмас, пьеса ва спектаклнинг асосини ташкил этган Содиқнинг ётоқхонасида, поезд вагонидаги купеларидан бирида, украиналик Галинанинг уйида, хирург Назаровнинг қабулхонасида ва, ниҳоят, тўрт номаълум солдат дафн этилган қабр ёнида кечадиган воқеаларда Сулаймон отанинг одамларнинг бахтиёрлигидан боши осмонга етиб, бахтсизлигидан куйиниши, озор чекиши, қўлидан келгунича уларга яхшилик қилиши, ёмонликни ва ёмонларни кўрганда эса ўз вақтида, сира иккиланмай зарба бериши, донишмандлиги, зукколиги, инсоннинг ҳаётдаги бурчи, қарзини жуда чуқур сезиши ва бошқа фазилатлари акс эттириладики, улар сизнинг ижодкор ақлингиз ва қалбингизни тўлқинлантирмай қўймаган.

Азиз Шукур ака! Сиз яратган Сулаймон ота образи ҳам ғоявий мазмун, ҳам бадиият жиҳатидан бағоят юксак ва теран. Бинобарин, уни саҳнама-саҳна таҳлил қилиш жуда мароқли, бироқ, бу келгусининг ишидир. Шу сабабдан мен бунда умумий мулоҳазалар ва айрим хулосалар билан чекланаман.

Маълумки, «Қиёмат қарз» ҳар бири ўзича тугал бир ички мавзуни ёритувчи саккиз ҳикоядан иборат, ягона сюжет қурилмасига эга эмас, яъни пьеса кинематографик услубда ёзилган. Кино монтажи бундай мустақил ҳикояларни бир-бирига билинтирмай, ҳатто мантиқли қилиб улай олади. Лекин саҳнада бунга ҳамма вақт ҳам эришиб бўлмайди. Фақат сизнинг улкан маҳоратингиз, жозибангиз, қаҳрамонингиз қиёфасига, руҳий дунёсига шўнғиб кетганингиз туфайли ҳам образда, ҳам спектаклда бадиий бир бутунлик майдонга келган. Бу ўринда сизга рассом Г. Брим яқиндан ёрдам берган. У специфик воситалар билан кенгликни, масофани табиат манзараларини яхши ифода қила олган, шартлилик принципи ва саҳна техникасидан ўринли фойдаланган ҳолда воқеалар динамикасини бера олган.

Ҳа, Сулаймон ота тимсолида новеллалар ичидан ўтиб, уларни бир-бирига маҳкам боғлайсиз, кўринишларнинг мазмунига мазмун қўшиб, улардаги эмоционал руҳиятни кучайтириб, бўёқдорликни ошириб юборасиз.

Бу ўз навбатида томошабинларнигина сеҳрлаб қўя қолмай, саҳнадаги ҳамкасбларингизни ҳам ром қилади. Улар ҳам масъулиятни чуқур сезган ҳолда сизга интилади, луқмангизга яраша жавоб қайтаришга, сўзларингизни тинглаш ва хатти-ҳаракатингизни кузатишга ҳаракат қилади. Биргина Галина икки марта кўринади. Қолган персонажлар бир мартагина ҳозир бўладилар. Бундан қатъий назар, кўпчилик ижрочилар муайян характер яратишга, унинг тақдиридан ҳикоя қилишга эришган. Чунончи, Т. Хонтўраев Сулаймон отанинг ҳақиқий дўсти, кўнгли тоза, дилкаш чойхоначи Ғулом ака, Т. Юсупова муштипар Зебихола, Э. Маликбоева урушда ҳалок бўлган ёрининг ёди билан умр кечирган жафокаш Галина, Ҳ. Нурматов ўз қўли билан ҳаётдаги ўз ўрнини топиш учун курашувчи аспирант Содиқ, О. Норбоева билан Д. Исмоилова бутун борлигини ҳадя этган эри томонидан алданган ажойиб жувон Анвара, М. Орипов илмда кўзга кўринган бўлса-да, инсоний камолотдан маҳрум бўлган Нуъмонжон Назаров образларини мароқ билан яратганлар. Бошқа ижрочилар ҳам, ҳар ким қобилиятига яраша, ўз вазифаларини қониқарли бажаришга уринганлар. Хуллас, спектаклда лоқайд актёр кўринмайди. Айтилганидек, бунда сизнинг ролингиз ҳам бор. Яхши эсимда, Нозим Ҳикматнинг «Туркия ҳақида ҳикоя» драмасида бахши Сотилмиш образини яратган эдингиз. Сулаймонда ўша Сотилмишдаги улуғворлик билан соддалик уйғунлигини кўрдик. Сулаймон ҳам Сотилмиш каби ўз халқининг энг яхши фазилатларини ўзида мужассам этган. Шу билан бирга Сулаймон ҳам мазмун, ҳам ижро нуқтаи назаридан Сотилмишдан баланд. Сиз унда Сотилмиш, Ялангтўш («Осиё устида бўрон»), Эдип («Шоҳ Эдип»), Азнавур («Инқилоб чавандозлари», «Қора консулнинг ҳалокати») ролларида эришган ютуқларни жамулжам қила олгансиз. Натижада Сулаймон ота образи жуда мураккаб бўлиб чиққан. Унда лирика, ҳазил-мутойиба, романтик жўшқинлик омихта қилинган. Қандай яхшики, бундай ранг-баранг тасвирий воситалар чуқур психологик талқин асосида берилади. Сулаймон отангиз билан қаерда бўлманг, ким билан қандай ҳолатда сўзлашманг, муттасил қаҳрамонингизнинг ички монологини изҳор қилиб борасиз. Ички монолог — бу Сулаймон отанинг армони. У бахт йўлида шаҳид бўлганларни, Зебидай фарзанд доғида куйиб ўтганларни қўмсайди. Аммо сиз гавдалантирган Сулаймон ота шундай олийҳиммат одамки, ўз дарди, армонини ёлғиз ўзи тортади, бировга билдирмайди. Лекин одамларнинг ғами-ташвишига шерик бўлишга, оғирини енгил қилишга, ўз бахтини топиб олишга кўмак беришга интилади. Оқибатда Содиқнинг оиласи тикланади, умидсизликка учраган Анварада яшаш иштиёқи уйғонади ва ҳоказо. Чунки Сулаймонингиз иродаси бақувват, руҳи тетик, диёнатли инсонлардан. Шу боис Сулаймонгина эмас, бутун спектаклдан оптимизм барқ уриб туради. Финалда чўпон таёғини айлантириб, «ҳа-чув» деб, она юрт бағрига сингиб кетаркан, биз Сулаймон ота одамларга эзгулик, яхшилик ва бахт улашгани, Назаровдай худбинларга қарши курашгани йўл олди, деган хулосага келамиз.

Фикримизга қўшилсангиз керак, ёш режиссёрлар Р. Ҳамидов билан Ҳ. Қўчқоров яхшигина меҳнат қилишибди. Сиздай талабчан актёр билан, бир мартагина кўринадиган шунча ижрочи билан ишлашнинг ўзи бўлмайди. Айниқса шу нарса қувонтирадики, режиссёрлар баъзан учраб турувчи «интеллектуал ижро» деб аталмиш ташқи дабдаба услубини қўлламай, чуқур психологик таҳлил йўлидан борганлар. Аммо бу, спектакль бекамикўст, деган гап эмас. Воқеани правлениедан эмас, тўғридан-тўғри Сулаймон отанинг ҳовлисидан бошласа, экспозиция вазифасини ўтаётган дастлабки уч кўринишни драматург билан бирга бир кўринишга олиб келса, аввал раисни, сўнг чойхоначи Ғулом акани Сулаймон ота билан унинг ҳовлисида учраштирса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.

Аммо ҳозир етишмовчиликлар ва баъзи нуқсонлар ҳақида сўзлагим келмаяпти. Чунки қилинган иш катта. Хусусан, Сиз яратган Сулаймон ота образи — театр санъатимизда муҳим воқеа. Зеро, томошабин театрдан улкан бир донишманднинг мароқли китобини ўқигандай, одоб ва ахлоқ, виждон ва бурч, одамийлик, меҳр-муҳаббат тўғрисида халқимизнинг авлоддан-авлодга ўтиб келган бутун бир ахлоқий таълимотидан сабоқ олгандай бўлиб, чунон бойиб, ақли ва руҳи равшан тортиб чиқади. Чинакам санъатнинг, ҳақиқий санъаткорнинг шарафли бурчи ҳам шу бўлса керак.

Сизга саломатлик, янгидан янги ижодий ютуқлар тилаб,

Муҳсин ҚОДИРОВ,
санъатшунослик фанлари доктори.

КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарори Тошкентдаги «Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги» тикувчилик бирлашмаси коллективи томонидан зўр қизиқиш билан кутиб олинди. Қарордан руҳланган корхона экспериментал цехининг чевар тикувчилари юбилей йилида эркаклар костюмининг тўрт хил янги моделини ишлаб чиқаришга жорий этишга ва уларни халқимиз дидига мос даражада тайёрлашга сўз бердилар. Суратда: цехнинг илғор тикувчиси Любовь Кузнецова.

А. Тўраев фотоси.

●

Тошкентдаги «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмаси республика енгил саноатининг йирик корхоналаридан бири. Корхона коллективи ишлаб чиқараётган турли хил трикотаж буюмлар харидорлар дидига манзур бўлмоқда. Кўпчилик маҳсулотлар давлат Сифат белгиси остида чиқарилияпти. Суратда: корхонанинг пешқадам ишчиси Тамара Молева иш устида.

И. Глауберзон фотоси.

Фан ютуқлари—ишлаб чиқаришга

КУШАНДА ВА МУҲОФАЗА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Қишлоқ хўжалик фани самарадорлигини янада ошириш ва унинг ишлаб чиқариш билан алоқасини мустаҳкамлаш чоралари тўғрисида»ги қарорида «Чорвани даволашнинг янада такомиллашган метод ва воситалари, шунингдек чорвачилик комплекслари, фермалари ва паррандачилик фабрикалари ветеринария жиҳатидан доимо яхши ҳолатда бўлиши» зарурлиги таъкидлаб ўтилган. Айни вақтда чорва маҳсулдорлигини тез суръатлар билан ошириш тадбирлари белгилаб берилган.

Бу шарафли вазифани муваффақиятли ҳал этишда, энг аввало, чорва ва паррандалар парваришига етарлича аҳамият бериш керак. Уларни рацион асосида ўз вақтида озиқлантирганда, ветеринария ва санитария қоидаларига қатъий риоя қилинганда, албатта, кўзланган мақсадга эришиш мумкин. Кейинги пайтда паррандалар орасида айрим юқумли касалликлар содир бўлиб, бу маҳсулот сифатига ва паррандалар сонининг камайишига сабаб бўлмоқда.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Зоология ва паразитология илмий-тадқиқот институтининг паразитология лабораторияси ходимлари биология фанлари доктори Э. И. Ган раҳбарлигида бир неча йилдан буён Ўзбекистоннинг кўпгина областларида чорвага ва паррандачиликка зиён келтирувчи қон сўрувчи ташқи паразитларни (сўна, қашқа пашша, чивин ва каналар) ўрганиш устида тинмай изланишлар олиб бориб, уларга қарши курашишнинг методларини ишлаб чиқдилар ва бир қанча илмий асарлар яратдилар.

Кейинги пайтда паррандачиликка зарар келтираётган паразитларга қарши курашиш устида ҳам илмий ишлар олиб борилмоқда. Паррандаларни турли касалликларга чалинтирувчи бир неча хил паразит ҳашаротлар бўлиб, шулардан кўп тарқалгани аргас персикус канаси ва пархўрлар (парранда бити)дир.

Маълумки, СССР территориясида қон сўрувчи каналарнинг тўқсондан ортиқ тури аниқланган бўлиб, шундан қирқ тури Сурхондарё, Қашқадарё, Фарғона, Андижон, Наманган, Самарқанд ва Тошкент областларининг айрим районларида тарқалган. Булар чорва молларининг, асосан, паррандаларнинг қонини сўриб, кўпгина хўжаликларга катта иқтисодий зарар келтиради. Кананинг тузилиши қушларнинг танасида ҳаракат қилиб юришига ва қон сўришга жуда мослашган бўлиб, бош-кўкрак ва тана қисмлардан тузилган. Бу паразитлар паррандачилик хўжаликларида, деворларнинг кавакларида, сўкчак, эшик, ромларнинг тирқичларида, бўғот ораларида, уй ва ёввойи қушларнинг инларида тарқалиб, асосан, тунда паррандаларнинг қонини сўриб, ҳаёт кечирадилар. Уй ва ёввойи паррандалар ёзнинг иссиқ (июнь, июль) ойларида кўпроқ зарарланадилар. Бу даврда ҳар бир товуқда 25-700 та, ёввойи қушларда эса 200-300 тагача паразитни учратиш мумкин. Булар товуқ, ғоз ва бошқа уй паррандаларига спирохетоз касаллигини юқтириши олимларнинг илмий кузатувларидан аниқланган.

Пархўрлар уй паррандалари ва ёввойи қушларда кўпроқ учрайди. СССР территориясида пархўрларнинг олти юз тури маълум. Шундан 38 тури Ўрта Осиёда, шу жумладан, 32 тури Қашқадарё, Наманган, Самарқанд, Жиззах ва Тошкент областларининг овчилик ва паррандачилик хўжаликларида тарқалган. Пархўрлар, асосан, паррандаларни ветеринария қоидаларига риоя қилмасдан бир ердан иккинчи ерга олиб борилиши орқали тарқалади. Бундан ташқари паррандачилик фабрикалари ва хўжаликлари атрофида ўтроқ ҳолда яшовчи қушлар (чумчуқ, мусича, ғуррак, уй каптари ва бошқа) паррандалар яшайдиган хоналарга кириб, патлар билан тўкилган пархўрларни ўзларига илаштириб, бошқа хўжаликларга тарқатишга сабабчи бўладилар.

Пархўрларнинг интенсив равишда кўпайиши натижасида товуқларнинг маҳсулдорлиги ва тухумлар сони 10-20 процентга камайиб кетади, ёш жўжалар ўсишдан тўхтайди, кўпинча нобуд бўлиш ҳоллари ҳам учраб туради.

Паррандалар маҳсулдорлигини ошириш учун паррандачилик хўжаликларида ветеринария фани ютуқларидан фойдаланиш, эрта баҳордан бошлаб санитария ва зоогигиена қоидаларига қатъий риоя қилиш, асосан, ҳамма парранда боқиладиган хоналарни дизенфекциялаш, уларни озода сақлаш, гўнгни ҳар куни ўз вақтида чиқариб дорилаш, ёввойи қушларнинг ташқаридан учиб кирмаслиги учун симтўрлардан фойдаланиш ва паррандаларни маълум зичликда сақлаш лозим. Булардан ташқари кана ва пархўрларга қарши курашиш учун турли ичдан ва сиртдан таъсир этадиган химиявий препаратлар бўлиб, шулардан асосан каналарга қарши хлорофоснинг бир-икки процентли сувли эритмаси, севиннинг икки-уч процентли сувли аралашмаси ва карбофоснинг уч процентли сувли аралашмаси товуқхоналардаги полларга, деворларга, шипларга, сўкчакларга ва бошқа жиҳозларга (ҳар бир квадрат метр ерга 100-200 миллилитрдан) пуркалади.

Пархўрларга қарши ҳар бир паррандага 2-3 граммдан хлорофос ва севиннинг 7-7,5 процентли дустини ҳар 10-15 кунда паррандаларга, уяларга, сўкчакларга чанглатилади. Бундан ташқари 25 процентли севин дустидан аралашма тайёрлаб, ҳар бир квадрат метр ерга 50-100 миллилитрдан паррандаларга ва уларнинг уйчаларига ҳар 20-30 кунда бир марта пуркаб туриш тавсия этилади. Ана шундагина паррандаларни зарарли текинхўрлардан халос этиш мумкин.

Ш. ШОУСМОНОВ,
биология фанлари кандидати.

СПОРТ

ОҒИР АТЛЕТИКА

БЕРЛИН. Халқаро турнирда куч синашган совет спортчиси, ленинаканлик Вартан Милитосян ҳамшаҳри Ю. Вартанян ўрнатган жаҳон рекордидан ўзиб кетди. У 75 килограмм вазнлилар баҳсида силтаб кўтариш бўйича 195 килограмм натижа кўрсатиб, Вартанян рекордини икки килограммга янгилади.

КУРАШ

СТОКГОЛЬМ. Клиппан кубоги учун ўтказилган мусобақада совет терма командаси соврindor бўлди. Иккинчи ва учинчи фахрли ўринларни Швеция ва Польша курашчилари баҳам кўришди. Полвонларимизнинг муваффақиятига 52 килограмм вазнлилар билан беллашган тошкентлик курашчи Комил Фаткуллин ҳам ўз ютуғи билан муносиб ҳисса қўшди.

ФУТБОЛ

КИЕВ. «Неделя» ҳафталик газетаси соврини учун ўтказилган мини-футбол турнири якунланди. Биринчи ва иккинчи ўринлар учун ҳал қилувчи учрашувда киевлик динамочилар билан «Карпат» футболчилари майдонга тушдилар. Ҳисоб эса 5:5 бўлиб, пенальти тўпларини тепишга тўғри келди. Бунда 4:3 ҳисобида динамочилар устун келишди. Учинчи ва тўртинчи ўринлар учун «Черноморец» — «Шахтёр» (4:3) командалари куч синашди.

ШАШКА

ТОШКЕНТ. Бугун юз катакли шашка бўйича республика XXI чемпионати бошланади. Шашка баҳсларида республика чемпиони номи учун тошкентлик спартакчи С. Давидов, унинг командадоши спорт мастери С. Гуляев, Ўзбекистон чемпиони В. Александров ҳамда СССР собиқ чемпиони самарқандлик Н. Фозилов каби кучли спортчилар ўзаро дона сурадилар. Мусобақада жами 16 спортчи иштирок этади. 19 февралга қадар давом этадиган шашкачилар баҳсида фақат икки ғолиб спортчигина мамлакат чемпионатида курашни давом эттириш имкониятига эга бўлади.

Е. ЧЕРКАССКИЙ.

ЕР ОСТИ БЎРОНИНИНГ АКС САДОСИ

31 январь кечқурун маҳаллий вақт билан соат 20 дан 26 минут ўтганда Тошкент аҳолиси ер қимирлаганини сезди.

— Зилзила кучи олти баллга яқин бўлди, — деб хабар берди «Тошкент» марказий сейсмик станцияси мудирининг ўринбосари Н. В. Уломова.

Тошкентдан 210 километр жануби-шарқдаги жанубий Тянь-шан тоғ этакларида юз берган зилзила эпицентрида ер қимирлаш кучи саккиз баллга етди. Зилзила манбаи 30 километр чуқурлинда бўлган. Зилзила тоғ ҳосил бўлиш тектоник жараёни оқибатидир.

Конибодомда, Фарғона, Ушда —6 балл, Самарқанд, Кўлоб, Душанбада — 3-4 балл куч билан ер силкинганлиги сезилди.

(ЎзТАГ).

Редактор М. ҚОРИЕВ.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — **Мультфильмлар.** 11.00 — **«Бир киши ҳамма учун, ҳамма бир киши учун».** 11.45 — «Инсон ва қонун». 12.15 — **«Киносаёҳатчилар клуби».** 15.00 — Ҳужжатли фильмлар. 15.40 — Биз табиат билан танишамиз. 16.10 — **«Егор Буличев ва бошқалар»** (бадиий фильм). 17.45 — Фан оламида. 18.15 — Ўқувчилар ижодининг Бутуниттифоқ кўриги. 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Ўйнаб, қўшиқ айтамиз. 19.35 — **Спортлото.** 19.45 — **«Жасорат».** 20.15 — **«Авлиё Йорген байрами»** (бадиий фильм). 22.00 — **«Вақт»** 22.30 — Концерт. 23.45 — **Янгиликлар.**

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Физика. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Физика. 13.00 — **«Ҳалокат бурчаги»** (бадиий фильм. 2-серия). 18.30 — Ўқувчилар учун: **«Ленин йўлидан, Октябрь йўлидан борамиз».** 18.55— **«Ўзбекистон ягона оилада».** «Иваново тонглари». 19.25 — **Миллионлар ленинча университети.** 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — «Ижод гулшани» (телеадабий журнал). 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Чолғу куйларидан концерт. 21.50 — «Устанинг дастхати» (телефильм). 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — «Диоганаль бўйича — 67» (спектакль).

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Эстетикадан ўқув кўрсатуви. 19.45 — Француз тили 20.15 — **Янгиликлар.** 20.35 — Қишлоқ меҳнаткашларининг қишки ташвишлари. 21.00 — С. Есениннинг шеърият олами (ўқув кўрсатуви). 21.30 — Химия.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Давлат «Ялла» вокал-чолғу ансамбли ижро этади. 9.30 — Ўзбек халқ куйлари. 11.15 — И. Ғозиев. «Фидокорона меҳнатимиз билан» (репортаж). 11.30 — И. Акбаров. «Хамса» саҳифаларида. 12.10 — **Ўзбекистан индустриальний.** 13.00 — Қуёнбоқарлар даврасида. 13.30 — А. Стрельченко ҳамда Пятницкий номли хорнинг халқ чолғу оркестри ижро этади. 14.00 — **Даладаги қишки ишлар.** 16.10 — **«Ёшлар ижоди».** 18.30 — **Спорт эшиттириши.** 19.00— Москва. **Миллионлар ленинча университети.** 19.20 — Композитор Н. Римский-Корсаковнинг опера ижоди. 20.20 — Чолғу куйлари. 21.00 — **Ўзбекистон санъат усталари ижро этадилар.** 22.00 — **Қишлоқ меҳнаткашларининг талабларига биноан концерт.** 22.30 — Халқаро мавзуларда суҳбат. 22.40 — **Шеърият кечаси.** Шуҳрат. 23.15 — Лирик концерт.

Об-ҳаво

Бугун кундузи Қорақалпоғистон АССР ва Бухоро областининг шимолида ҳаво булутли келади. Ёғингарчилик бўлмайди. Шарқдан секундига 3-7 метр тезликда шамол эсиб, 5-10 даража совуқ бўлади. Қолган ерларда айтарли ёғингарчилик бўлмайди. Фарғона водийсида қор ёғади. Эрталаб туман тушади. Кучсиз шамол эсиб, 1-6 даража совуқ, жанубда ҳарорат 0 даража атрофида бўлади.

Тошкентда ҳаво ўзгариб туради. Эрталаб туман тушиб, қор ёғиши кутилади. Кучсиз шамол эсади ва 2-4 даража совуқ бўлади.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 2/II да **Испан миниатюралари,** 3/II да **Риголетто,** 4/II да **БИР АКТЛИ БАЛЕТЛАР: Ойимқиз ва безори; Болеро,** 5/II да **Севги ҳақида қисса.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 2/II да **Мен Чилига ишонаман,** 3/II да **Қароқчилар,** 4/II да **Ҳаёт шоми,** 5/II да **Кўрмайин босдим тиконни.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 2/II **Нурхон,** 3/II да **Жон қизлар,** 4/II да **Гулбаҳор қани!** 5/II да **Гулбаҳор қани?**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **«ГРУЗИЯ ЦИРКИ» КОЛЛЕКТИВИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ** (19.00).

Кино

Номаълум аёл — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 14, 17, 20.00), «МОСКВА» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45), «НУКУС» (11, 13.30, 16, 18.15, 20.30), САНЪАТ САРОЙИ (катта зал, кундуз ва кечқурун).

Юлдуз юқорига тушади — «ҚОЗОҒИСТОН» (12, 15, 18, 21.00), САНЪАТ САРОЙИ (кичик зал), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Олтин чашма — «ЧАЙКА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

«Меҳнат ва турмуш» журнали редакциясининг коллективи, партия ва касаба союз ташкилотлари редакция бўлим мудири С. Аҳмедовга отаси

Убайдулла АҲМЕДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент шаҳар Фрунзе райпишчеторги коллективи торгнинг собиқ ходими

Шукур Тўраевич ТУРАЕВнинг

бевақт вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 ✶ ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р. 01172. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 27.